УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ
одинокий український католицький тижневик у Канаді.
Виходить у Вівторок в Едмонтоні під ч. 10012-109 Стріт.
Річна передплата $2.00
Телефон 25708.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ
UKRAINIAN NEWS

UKRAINIAN NEWS
Published Every Tuesday by the
UKRAINIAN NEWS PUBLISHERS LIMITED
10012-109th Street, Edmonton, Alberta
Phone 25708.

Vol. XIII. No. 37. Edmonton, Alberta, Monday, September 10th, 1940
Едмонтон, Альберта, понеділок, 9. вересня, 1940. Число 37. Рік XIII.

Скажені Напади Німецьких Літаків на Лондон

ЗА ТРИ ДНІ БУЛО У ЛОНДОНІ 600 ЛЮДЕЙ ВБИТИХ І 2,600 РАНЕНИХ. — БРИТИЙСЬКІ ЛІТАКИ ВІДПЛАТИЛИСЯ.

Від пятниці почали Німці бомбардувати Лондон з неучуваною дотепер завзятістю. Першого дня було шість нападів ворожих літаків, що скинули вибухові, запальні й алярмові бомби над містом і дистриксові будинки, спричинили пожежі й чимало людей оставили без даху над головою.

Більшість бомб впало в дистриктах, де мешкають люди.

Цей напад конотував Німців 45 літаків. Брітиці втратили 19 машин.

В ночі з пятниці на суботу зморлася битва над Лондоном і полуднево-східною Англією щодо числа літаків і завзятості. Німці продовжували свої напади на англійські летовиська, однак найбільші бої здвелися над Лондоном, де битва тревала через 7 годин.

В неділю і з неділі на понеділок були нові напади ворожих літаків на Лондон і лондонський порт по обох сторонах ріки Темзи. Брітийський комунікат каже, що напади були завзяті і шкоди повважні. Були ушкоджені фабричні заведення, електрівня, ворохроводи і мешкальні доми, однак військові шкоди виносять не більше як 10 процент. Були понищені шпиталі, школи, були вибухи навіть в околиці парламенту. Та цим разом були великі втрати в людських життях. По двох днях бомбардування нараховано 600 вбитих і 2,600 раненых.

Комунікат повітряного міністерства обявляє, що в сучасну зістріляно 99 ворожих літаків; Брітийці втратили 24 літаки.

Великі втрати в людях вказують, що всупереч міжнародному праву нациєти бомбардують мешкальні дистрикти, щоби тероризувати цивільне населення. Однак мораль англійського населення не захитана помимо постійних алярмів, невиспаних ночей і інших наслідків бомбардування.

Плями Гітлера знищені.

В авторитетних брітийських кругах є тієї думки, що Німці приготовляють інвазію на Англію. Брітийська повітряна фльота бомбардувала в неділю й понеділок концентрації німецької армії у французьких базах за Каналом і понищила баржі в портах.

Брітийські літаки над Німеччиною.

В той час як одна частина брітийських літаків боролася з напасниками над Англією, далекобітні брітийські літаки бомбардували Берлін, Гамбург, Рурщину, Чорний Ліс і десятки інших німецьких міст. Великі шкоди заподіяно в Ессен, де є найбільші фабрики зброї.

Секадра брітийських літаків бомбардувати три рази на протязі минулого тижня міста в північній Італії.

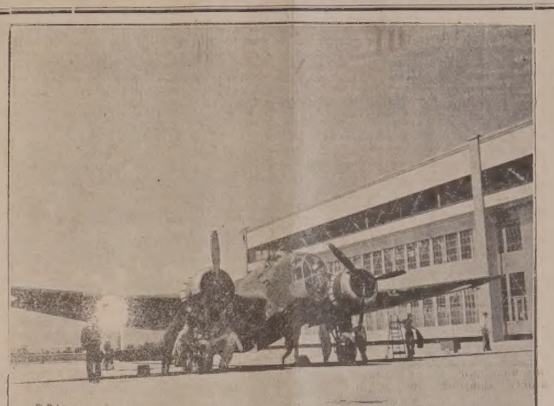

ЛІТАКИ ДЛЯ АНГЛІЇ. — Ці повітряні великани, бомбовики Гендло-Пейдж Гемден, виробляють у швидкім темпі для потреб брітийської армії.

Банки Відмовились Дати Позички Фармерам на Збіжжя

ВИГЛЯДАЄ, ЩО ДОМІНІЯЛЬНИЙ УРЯД ВИПЛАТИТЬ ПО 30 АБО 35 ЦЕНТІВ ЗАВДАТКУ ЧЕРЕЗ ПШЕНИЧНУ РАДУ

В Оттаві відбуваються наради доміньйального уряду з представниками західніх провінцій них урядів, фармерських організацій і банків над вишуканням способу, як помогти фармерам, що мусять переховувати пшеницю на фармах, доки в елеваторах не буде місця на її доставу.

Кожна зі сторін висунула свою розвязку, та дотепер не прийшло до якогось рішення. Уряд пропонував, щоб банки дали позички фармерам на пшеницю з тим, що доміння готова загарантувати 15 процент позички, а забезпеченим позички для банків була б пшениця у фармерських засіках. Банки на це не згодилися й зі своєї сторони пропонують, щоб пшенична рада від себе дала фармерам завдатки на пшеницю, як частину 70 центів за бушель загарантованої ціни Но. 1. Норгери. Банки кажуть, щоб решту ціни заплатила фармерам пшенишна рада тоді як вони доставлять зерно до елеваторів.

З того виходило б, що банки готові дати позичку пшеницній раді, значить доміньйальному урядові на виплату завдатків, але самі не хочуть мати нічого спільного з фармерами.

Так стояла справа в суботу. Переговори далі ведуться.

Донесення з Оттави говорять, що так виглядає, що самий доміньйальний уряд буде змушений понести весь кошт і відповідальність за завдатки фармерам за їх непродану пшеницю.

Уряди степових провінцій стоять на тім, що вони не візьмуть на себе жадної гарантії за виплати фармерам, бо ця справа належить до домінії. А банки лякаються виплачувати завдатки під застав пшениці на фармах, і вказують на сумний досвід в останніх 15 роках, в яких — так вони кажуть — вони дістали добру науку. Зате банки є готові позичити доміньйальному урядові скільки він лише захоче.

Пшеничні пули охочо віддадуть свої услуги при виплаті завдатків, однак під умовою, що будуть заплачені за свої клопоти та ще в інший спосіб будуть забезпечені перед втратою.

Так отже через пшеничну раду самий доміньйальний уряд мабуть дасть фармерам завдатки. Кажуть 30 або 35 центів від бушля а решту тоді, як фармер відставить пшеницю до елеватора.

Американський Сенат Ухвалив Примусову Службу

І список капіталу.

Сенат більшістю голосів, 58 проти 31, остаточно ухвалив закон, на основі якого принято в Америці, перший раз за цілої історії, засаду примусової військової служби в часі миру. На основі цього закону наступить у короткому часі бранка річників між 21 і 31 роком життя. З тих річників можна набрати 12 мілионів вояків, а для армії покищо потрібно лиш чотири і пів. Тому власти будуть брати до війська в першу чергу нежонатих людей і таких, які не мають на удержанні родини. Також увільнені будуть від служби всі священники і студенти духовних наук. Сподіваються, що цей закон перейде впродовж кількох днів також у палаті представників й звідтам піде до президента до підпису.

Водночас з ухваленням закону примусової служби сенат ухвалив ще другий закон, який викликав серед американського загалу немале враження: закон, яким уряд може підчинити під державну контролю капітал, себто фабрики, та всякі інші економічні і фінансові підприємства, коли б ті не хотіли співпрацювати з урядом в напрямку національного зброєння. Цей законопроект викликав у сенаті дуже гарячу дебату. Противники цього законопроєкту говорили, що це ніщо інше, тільки провадження в Америці диктатури. Бо під "капіталом" можна розуміти все, не лиш фабрики але також радія, газети і т. п. На основі цього закону уряд, коли вважатиме, що ці підприємства не співпрацюють з урядом в цілі національної підготовки, може підчинити їх під свій диктат. Деякі сенатори говорили, що наступні президентські вибори наберуть характеру референдума — чи має Америка піти до війни, чи ні?

ВІСТИ З ДІЄЦЕЗІЇ

ПАПА ОСТЕРІГАЄ БЕЗВІРНИКІВ

Святіший Отець Пій II прийняв 4-го вересня у своїй палаті 6,000 членів італійського товариства Католицька Акція. Промовляючи до них, Папа сказав також слово в сторону безвірників. Він візвав їх вернутися до релігії і християнських чеснот. Бесіду Св. Отця передало ватиканське радіо.

"Нещасні ті, сказав Святіший Отець," що сховались у своїх домах, байдужні до релігії; хоч чули напоминання священників і слова Сестер, вони йшли до своїх варстатів, до крамниць і місць науки — не думаючи про Церкву й не хованчи в своїх серцях шляхотних думок про Бога."

"Люди не знайдуть спокою для свого ума й серця якщо опанують науку, індустрію, лібораторію . . . коли стануть панами робітень у змаганні добути вигідне життя собі і своїм родинам."

"Люди, що виросли й проівтілися в атмосфері проникнутій агностицизмом (безвірям), по впадку такого числа ідеольогій і систем, свідомо або підсвідомо відчувають у своїх серцях болючий крик безсмертної душі, що хоче наблизитися до Ісуса Христа і жити з Ним і в Ньому."

ВИШИНСЬКИЙ КОМІСАРЕМ ЗАГРАНИЧНИХ СПРАВ СССР

Андрей Вишинський, б. ген. прокуратор у часі процесів проти генералів і "троцькістів" у 1938 році, зістав комісарем загранічних справ. Цей уряд займав дотепер премієр Молотов.

Від 2-6. вересня відбулися вправи духовні нашого духовенства під проводом Впр. о. Г. Шишковича ЧНІ., в домі реколекційним оо. Трапістів в Ст. Норберт, Ман. Всіх священників присутних з Манітоби, Саскачевану і Форт Вилям, Онт., було 30. Присутні були їх Преосвященство та мали особні Конференції, а на закінчення Архиерейську Службу Божу, на котрій всі Отці приймали св. Причастя.

Також Товариство наших священників ім. св. Йосафата мало свої річні збори.

Епископський Ординаріят надав до душпастирської обслуги Всеч. о. Константинові Жарському парохію св. Духа в Сидні, Н. С. о. Жарський досі обслуговав дистрикт Ольга, Ман.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ПОСІЩЕННЯ ІХ ПРЕОСВЯЩЕНСТВА

В неділю, 15. вересня, Архиерейська Служба Божа в Гилберт Плейнс, Ман.; пополудні — в Ешвил, Ман.

В суботу, 21. вересня, Різдво Пресвятої Богородиці — Празник і Архиерейська Служба Божа в Сифтон, Ман.; пополудні — в Дрифтінг Ривер, Ман.

В неділю, 22. вересня — Архиерейська Служба Божа в Венлав, Ман.; пополудні — в Трендавт (фарми).

В пятницю, дня 27 вересня, Воздвижения Чесного Хреста: Архиерейська Служба Божа в Розбирн, Ман.

В неділю, 29. вересня (Празник св. Йосафата) — Архиерейська Служба Божа в Шол Лейк, Ман.; пополудні — в Городі, Ман.

ЕПИСКОПСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ.

РУМУНСЬКИЙ КОРОЛЬ УСТУПИВ

ТРОН ОБНЯВ ЙОГО СИН МИХАЙЛО. — ГЕН. ІОН АНТОНЕСКУ СТАВ ПРЕМІЄРОМ І ДИКТАТОРОМ РУМУНІЇ. — ЙОГО ПОПІРАЄ ФАШИСТІВСЬКА ЗАЛІЗНА ГВАРДІЯ. — МИХАЙЛОВА МАТИ ВЕРТАЄТЬСЯ ДО КРАЮ.

Два роки правив Румунією її король Кароль II. як диктатор. Розігнавши парлямент, він завів собі новий політичний державний устрій, подібний до фашистівського, з тою лиш різницею, що до нового законодатного тіла покликав був провідників усіх попередніх партій а навіть лідерів національних меншин. Залишаючи однак диктаторську владу в своїх руках, він скакав як заяць зпід одного лопуха під другий, формував раз уряд проалійський, раз проімецький; як кликав до управи держави перших, то вязнив других, а як кликав других, то переслідував перших. Така його підскочиста політика мабуть ішла була б у безконечність, як би на Румунію не спало було раптом нещастя що прийшло зговні. У червні пішла на Румунію Росія й забрала від неї Басарабію й північну Буковину, а два тижні тому Німеччина й Італія виможли на Румунії віддати Угорщині більше ніж половину Семигороду. Так же само Румунія змушена була потодитися віддати Болгарії південну Добруджу.

Дурна політика короля у внутрішнім порядкуванні краю а далі невміння повести розумно політику заграничну, привели до того, що в краю піднялися негодування на короля, зразу тихі а далі явні домагання його абдикації. Останній тиждень був свідком бурхливих демонстрацій проти короля так у столиці Румунії як і на провінції. Як ті демонстрації почали все більше змагатися а вреші як виконано на короля атентат, він побачив, що то не шутки, покликав увязненого в монастирі генерала Іона Антонеску й доручив йому уряд премієра. Той поставив тоді королеві домагання.

Домагання Антонеску були такі: Король має негайно прогнати з двору і з краю свою наліжницю Магду Лупеску, розігнати дворську кліку, яка його окружала і здати Антонескові всі диктаторські права. Король погодився на все.

Як Антонеску обняв диктатуру краю, він зняв з преси цензуру й узаконив заборонену фашистівську партію — "Залізну Гвардію, котра була в проводі протикоролів-

(Докінчення на стор. 2)

Уряд Петена не переїде до Парижа

На прохання уряду Петена до німецької влади, щоб йому вільно було перенестись до Парижа, який є "серцем і розумом" цілої Франції, як це було сказано в проханні Франції, прийшла відмовна відповідь.

Берлін не дозволив на перенесення французького уряду з Віші до Парижа, заслоняючися технічними причинами. Розуміти можна це так, що Німеччина не хоче мати в Парижі французького уряду, поки не буде скінчена війна з Англією.

У договорі про перемиря Німеччина зобовязалась на жадання французького уряду дати йому змогу перенестись до Парижа.

Фінський президент Каліо помер у Гельсінках. Він був президентом Фінляндії в часі її війни з Росією.

ВЖЕ ЧАС!

Тепер якраз час подумати над своїм добрим приятелем "УКРАЇНСЬКИМИ ВІСТЯМИ", котрі точно до вас приходили через цілий рік, і вирівняти свою передплату. Зробіть так, щоб ваша наліпка була зазначена рік наперед.

Адміністрація.

Гітлер Поденервований Британськими Успіхами в Повітрі

Гітлер говорив у середу до зібраних у Берліні 25 тисяч рельфних робітників зимової допомогової кампанії. Там він торкнувся справи повітряних брітийських нападів на Німеччину. Він сказав, що Німеччина попереджувала Британію не робити повітряних нападів уночі, "однак," сказав Гітлер, коли Британія не спинила на нас тих нічних нападів, то Німці будуть відтепер нападати на Британію ніч від ночі й коли брітийські літаки скинуть 2,000 або 3,000 кільограмів, то Німці скинуть . . . 150,000, 180,000, так, 200,000 кільограмів..."

Гітлер був би далі йшов з побільшуванням чисел, може в безконечність, але його спинили вигуки присутних.

Щодо інвазії на Британію, Гітлер сказав: Вони запитують, чому Гітлер не йде на Британію. Нехай лиш пождуть, він прийде.

В своїй бесіді Гітлер багато противорічив собі. Він між іншим сказав: "Хтось із нас в цій війні має тріснути." Але зараз поправився: "Тільки то не буде Німеччина, що трісне".

Вистрілюють дротяні сітки проти спадунів

Юнайтед Прес повідомляє з незнаного місця в Англії, що брітийська военна влада вистрілює в повітря звої дроту, який опіся розвивається в дротяну сітку, через котру мусять перелітати спадуни. Це оборона проти німецьких літаків зі спадунами. Спадун не має спромоги злетіти на землю, не попавши наперед у сітку.

Японія Ігнорує Протести Англії й Америки

Японські джерела повідомили, що між французьким урядом у Віші і Японією прийшло до угоди в справі Індо Хіни, французької колонії у східній Азії. В тій угоді Франція згодилася на те, щоб у трьох портах висило 12,000 японських жовнірів і звідтам переїхали на китайську границю, щоб звідтам напасти на Китай.

Британії і Злучені Держави запротестували проти угоди й висадки японських військ, звертаючи увагу, що в інтересі обох держав є, щоб Японці не нарушували Індо-Хіни. На те відповів представник японського уряду, що Японія не зверне уваги на протести.

В суботу китайські військові відділи переступили границю Індо-Хіни. Французьке військо виперло їх.

Перед Новою Революцією в Мексику

Кілька місяців тому відбулися вибори президента в Мексику, та дотепер не оповіщено, хто зістав вибраний. Оба кандидати, урядовий ген. Камашо і правий опозиційний ген. Алмазан уважають себе за вибраних.

Та в Мексику з виборами такє, що хто при владі, того кандидат вибраний. Тому одно думці ген. Адмазана не дурять себе й видали манифест з закликом до революції. Вже мало прийти до бою в північній провінції Дурранго, де згинув один повстанчий полковник і кілька жовнірів. Але правдивої мексиканської революції ще нема.

Америка Продала Великій Британії 50 Нищителів

21-ЛІТНІ ХЛОПЦІ БУДУТЬ ПОКЛИКАНІ ЦЬОГО ТИЖНЯ

Перший річник, 21-літні мешканці будуть покликані до військової служби при кінці цього місяця. Таке оповіщення зробив головний суддя Гарві, голова албертійської ради, назначеної на основі Вар Мейжюрс Ект.

В цілій Канаді буде покликано 30,000 молодих мужчин з чого на Албберту припадає коло 2,250.

Перегляд реєестра ц і й и х карт виказав, що в Албберті є в тім віці 6,000 мужчин. Однак невідомо, якої методи вжиють, коли будуть їх набирати.

Далядіє, Рейно, Гамелен арештовані

Три усунені лідери старої Франції, бувші премієра Едвард Далядіє і Пол Рейно, і бувший начальний вожд аліянтських армій ген. Гамелен, зістали арештовані урядом маршала Петена на основі декрету, який колись видав самий Далядіє. Декрет був виданий на основі широких повноважень, які Далядіє дістав після вибуху війни 3. вересня, 1939. Декрет говорить про інтернування осіб, яких уважається за небезпечних для оборони держави і публичної безпеки.

Найвищий суд Франції веде слідство над провідниками передвоєнної Франції, на яких спадає вина за непригтування Франції і виповідження війни, і залежно від висліду слідства будуть поставлені обвинувачення та відбудеться судова розправа.

Дешевий переїзд залізницями й автобусами мають ті, що їдуть до праці на жнива. Однак карти видають рейфні департаменти — провінційні й муніципальні.

Президент Розвелт повідомив конгрес, що він прийшов до умови з Англією відносно 50 нерестарілих контрторпедовців і віддав їх Англії за відступлення на протяг 99 літ Америці военних баз в англійських посілостях на західній півкулі. Ті бази простягаються на просторі 4,500 миль й лежать на Новій Фундляндї, Бермуді, Багамах, Джамейці, Санта Лучії, Тріндадї та Антігві. Ці бази є для Америки великої ваги. З другого боку 50 контрторпедовців, які дістане від Америки Англія, також в теперішню пору придадуться останній. Перед журналістами президент заявив, що треба сподіватись у короткому часі дальших вимін.

До канадійського порту в Східній Канаді прибувають групами американські контрторпедовці, частина з 50, які Британія набула від Злучених Держав у заміну за оборонні бази.

Вони узброєні, з амуніцією і в канадійських портах будуть перебрані британськими моряками, які прибувають до Канади.

Петен вислав Вейгана успокоїти Африку

Начальник держави маршал Петен назначив новий кабінет міністрів для неокупованої Франції і послав ген. Вейгана, б. начального вожда аліянтських армій, до Африки, де він має недопустити до відірвання африканських кольоній від матірного краю. Ген. Вейган дістав широкі повноважи.

Ген. де Голь, провідник вільного французького уряду в Лондоні заявив, що французька екваторіяльна Африка хоче відорвати від французького уряду Петена. Подібний рух є в західній Африці і Мароку.

Лейді Лавра Борден, вдова по б. премієрі Канади в попередній війні, померла в Оттаві в 78 році життя.

Вісти з Українських Земель

Молодь у лемківському селі відбуває своє свято

Дня 23 червня відбулося в селі Крампній, повіт Ясло, серед чудових гір нашої Лемківщини, Свято Молоді — здвиг успіхів українських шкіл ясельського повіту. Зпоміж тих сіл Крампна лежить посередині. Свято дбайливо підготовлене, вдалось на причуд гарно.

Після глибокої змістом програми інспектора ясельських українських шкіл, Гамули, почались виступи шкільної дітвори, з то ритмічні вправи з вінками, щоблями, хоругвками, переплітані народніми пісьнями. Все це відбулось на широкому майдані, облитому сонцем, обгамованому зеленню дерев.

У другій частині діти виступали вже на естраді — то були танки, пісні, гуртові деклямації. Гості нагороджували кожну точку бурею оплесків. Свято закінчив промовою голова комітету з Ясла, адвокат д-р Ничка, що зясував значіння свята.

Лемківщина пробуджується! Причиняється до цього в першу чергу вчительство, що прийшовши на цю Богом і людьми забуту землю, закотило руками і взялось до праці. Забагато місця треба було б ужити, щоб вичислити хоч би згрубша ті численні імпрези-концерти (головно шевченківські, вистави і т. п., що відбулись тут тільки в останніх кількох місяцах.

Національна свідомість зростає з кожнім днем. І це свято молоді піднесло її ще на один ступінь вище.

При цій нагоді треба також зазначити, що централя всього національного руху Ясельщини находиться в канцелярії невтомного місцевого діяча адвоката Перука, що урядує в Жмигороді.

Кисілевська пятнує большевизм

Відома громадська діячка й письменниця Олена Кисілавська, що опинилася тепер у Сяноці під німецькою окупацією, так пише в однім листі до Америки: "В Галичині я жила з ними (більшевиками) кілька місяців. Скажу одним словом: все, що писали про большевицьке пекло в нашій пресі, як і те, що писали чужі письменники про большевизм, то **правда, щира правда.** І тому тепер навіть найбільші прихильники большевиків уже протверезіли."

Так пише стара робітниця народня, що на старости літ мусіла втікати з рідної хати і скитатися між нашим народом на Лемківщині. Вона пише, що тамошні большевики вже протверезіли — але тут, між канадійськими ще того протверезіння не видно. Треба дійсно дуже тяжкої Божої кари, щоб людині отворити очі й навернути від зла!

О. Волошин дбає про виховання української молоді

Як повідомляють з Праги, так заходами о. Президента Августа Волошина щойно аж цього шкільного року наладнана остаточно релігійна обслуга та навчання Божого закону в морджанській українській реальній коедукаційній ґимназії та народній школі.

За його стараниям став катехитом для півтретя сотки тамошньої греко - католицької хлопячої й дівочої молоді, що в більшості походить з Карпатської України, знаний зі священичої ревности о. Василь Лар, настоятель греко-католицької церкви св. Климента в Празі а для опіки над жіночою молоддю тамошнього інтернату (80 учениць) прийшли досвідчені виховниці СС. Василіянки з ужгородського монастиря.

Спершу приїхав правити й говорити святочні науки для морджанської молоді самий о. Президент, але занедужавши, мусів залишити це любе своє заняття о. Ларові. І цей жертвенний священик не тільки щодня пиїздить туди з Праги, віддаленої 20 кільометрів на Службу Божу та виклади, але й у святочні дні мусить ще по відправі та проповіді для учнів вертатися на другу Службу Божу для вірних у церкві св. Климента.

Так попри інші національні та релігійні обходи є якраз ці богослужби найкращим засобом дійсно серіозного й патріотичного виховання душі нашого молодого покоління на чужині. Це спонукує й провід того заведення звертати бачнішу увагу також на релігійну обслугу православних учнів морджанських шкіл.

Як Москва трактує Жидів у Галичині?

Один Жид у Филаделфії, родом з Галичини, одержав кілька листів від родини з Галичини, з якого коротко скажемо таке:

В тім місточку (на Поділлі) жили його дві сестри. Одна мала хату з городом, друга крамницю. Большевики обом сестрам усе забрали, а чоловіка другої сестри (що мала крамницю) заслали на Сибір.

Сестри кажуть, що в тім місточку тепер дуже зле, голод, нужда, недостача всього. Але пишуть щоб грошей брат не посилав, бо не виплатять.

Для прикладу цей Жид каже, що його знайомий, також Жид післав родині до Галичини 15 долярів, за які большевицький уряд виплатив 75 рублів, що якраз вистарчило на три бохонці хліба. Скажім що бохонець хліба вартує 10 центів, отже за доляра Москва дає 2 центи, а 98 центів бере собі. Це така московсько-большевицька "виміна" грошей.

Ці листи показують, що вже минули ті часи коли Москва ліпше ставилась до Жидів.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ФІЛЬМА ПРО ЗАХІДНУ УКРАЇНУ

Фільмовий режисер А. Довженко виготовляє в Києві фільму під заголовком "Освобожденіе" що має зобразити визвіл Західньої України й західної Білоруси з польського ярма.

Колись буде ще й друга фільма в Києві, що буде зображати визвіл України також з московської неволі.

Лист Українця з Франції

Один студент - Українець, що живе в Ліоні, Франції, пише в листі до свого товариша в Злучених Державах між іншим таке:

"Пишу вже до тебе по українськи, бо цензура певно не цікавиться тепер листами. Нині я одержав твою картку. Коло мене все по старому. Очікую, щоб відчинено клініку та щоб я міг покінчити медичні студії.

Тепер для чужинців тут велика біда. Найпаршивішої роботи не годен дістати. Ти памятаєш, як на працю на ріллі ніхто з Французів не хотів іти, а тепер і для них круто і йдуть на ті роботи. Одним словом Франція переміняється до непізнання так під оглядом духовим як і політичним.

Багато наших Українців, щобули у французьким війську, згинуло на фронті під Руан, решта з леґіоном тепер коло Марсею. Є там 90 процент Українців, тільки біда, що капралі дуже знущаються над нашими людьми." (Н.Ш.)

Як Москва розідає народню солідарність

Москва прилучила недавно насильно три балтійські держави — Литву, Латвію й Естонію. Прилучила — зі специфічної "любови" до тих народів. (Бо вовк любить не лиш кіз але й овечок). Прилучивши, зараз же взялася ограблювати їх зі всього, що ті народи приобріли. Ті рабують а ці не бороняться, бо й як боронитись?! Але ті краї мають ще свої посольства в чужих державах, і ті посольства стережуть ще того майна, що залишилося заграницею. Однак московська лапа простягнулася й туди.

У бразилійськім порті Ріо де Жанейро стояв латвійський корабель навантажений 5,600 тонами магнезії. Він мав відплисти до свого краю, але в міжчасі його край захопила Росія. Латвійський посол у Бразилії дав капітанові корабля приказ не відпливати до Латвії. Москва ж, як нова господиня Латвії, приказала капітанові плисти зі своїм кораблем до Мурманська (російського порту на далекій півночі). Але бразилійська влада далі ще визнає Латвію а тому й розказ литовського посла був у порті правосильний. В міжчасі тієї тяганини залога корабля перехилилася на сторону Москви й збиралася крадьки виїхати до Мурманська, щоб подарувати латвійське добро Сталінові. З огляду на це треба було забрати з корабля стару залогу а дати на нього іншу. Як корабель обняла нова залога, то знайшла, що корабель уже не можливо рушити з місця. Перша залога насипала в парові кітли й рури та турбіни соли і так машинерію знищила.

Такими ходами ходить Росія, так далеко сягає московське трійливе жало — аж до сердець своїх жертв...

Життя для Жидів у Чехії стає все тяжче

Доки Чехословаччина була самостійною державою, Жидам жилося там вигідно. Як же Чехію завоювала Німеччина, жидівське життя відразу там погіршилося. Від них забрано бизнес і зігнано їх у жидівські ґетта й там вони примирають з голоду. Одинока поміч що ще до них доходить, то запомога від жидівських організацій з Америки. Безробітний Жид у Чехії дістає тієї запомоги по 3 доляри на тиждень для себе і своєї родини.

Виїхати з Чехії Жиди не мають куди. Одиноке місце, де чеські Жиди виїзджали, був донедавна Шанґай — велике надморське місто в Хінах. Але, не маючи засобів, не можуть тепер і туди виїзджати.

Жидів у Чехії й Моравії є 200,000, у самій Празі — понад 40,000.

Чеським Жидам заборонено вступ до деяких парків, публичних купалень та інших громадських місць. Хорому Жидові майже неможливо дістати приміщення у шпиталі, а своїх властних шпиталів вони там не мають.

Ні один рабін не хотів ховати Троцького

Похорони Троцького в Мексико Сити відбулись без релігійних церемоній. Ніодин рабін не хотів відправити молитви. Приявних на похороні було 2,000 людей, а поліцаїв 100. Промовляв адвокат Жид з Ню Йорку, Алберт Гольдман, назвавши Сталіна і Гітлера тиранами. У відповідь йому було чути крик: "Слава Троцькому! Смерть Сталінові!"

Жиди роблять старання, щоби тіло Троцького перевезти до Ню Йорку, але американські власти на те не згодилися. Жінка його, боячися, щоби і її не убили, скрилася.

СВЯТКУЮТЬ ПОБІДУ НАД ПОЛЬЩЕЮ

У ту суботу і неділю (1-го вересня) відбулися в цілій Польщі, що є під німецькою окупацією, торжества, влаштовані німецькою владою в річницю німецької побіди над Польщею. По всіх більших містах назвуть головні вулиці іменем Гітлера.

Румунський Король Уступив

(Докінчення зі стор. 1)

ських демонстрацій і попирала Антонеску.

Коли Антонеску став на чолі держави, протикоролівські демонстрації прибрали ще більші розміри. Ніч і день столиця домагалася уступлення Карла. Король побачив, що для нього немає іншого виходу, як лиш абдикувати. І в пятницю досвіта король уступив з трону, а трон обняв його син Михайло.

Після зречення, як подають вісти, Король виїхав через Югославію до Швайцарії. Коли спеціяльний потяг, в якому їхав Кароль, переїздив границю, румунські фашисти стріляли через вікна потягу, але ніхто не був ранений.

Заки Кароль зложив румунську корону, він виміг на Антонескові для себе платню. Дістав приречення, що діставатиме 60,000 долярів річно.

Зараз після абдикації Карла, ген. Антонеску вислав телеграму до принцеси Елени, бувшої дружини Карла й Михайлової матері, котра перебуває тепер у Німеччині, такого змісту:

"Ваша Величносте, в годині вступлення на престіл вашого сина, я прошу вас взяти перший потяг, що їде до Румунії й прибути сюди якнайскоріше, щоб бути зі своїм сином і стати йому порадницею."

Михайло має тепер 18 років життя. Він був уже королем Румунії десять років тому, як був ще дитиною і як його тато волочився по Парижі з своїми любовницями. Тепер він знов став королем. Але як тоді, так і тепер не він буде правити державою.

А Залізна ґвардія, яка всю ніч з четверга на пятницю демонструвала проти Карла, в пятницю досвіта повела маніфестаційні походи в честь Михайла. А щоб та маніфестація мала суто румунський вид, вона била вікна тим Жидам, котрі не виставили образа нового короля Румунії.

Антонеску дав розпорядження виарештовувати військових та жандармських генералів і політичних провідників, що були фаворитами старого 47-літнього Кароля II.

В міжчасі як у Румунії Залізна Ґвардія втішається новим королем і новим диктатором, мадярський регент адмірал Горти йде на чолі своєї армії й занимає для Угорщини Семигород.

Третій член ґенґстерської родини забитий

Дня 27-го серпня загинув у Ню Йорку 47-літній Луис Реджіоне, третій член родини, що була в проводі ґенґстерської шайки. Його положив трупом ґенґстер другої шайки, що вела конкуренцію з з першою. У 1938 році погиб такою ж смертю брат Луиса—19-літній Майкл Реджіоне, а в 1935 році другий брат — Джеймс.

Шайка в якої проводі були брати Реджіони, вела на велику скалю підроблювання фальшивих чеків і фальшивих грошей.

ТАК!

500 британських сукон на вибір у ТИП ТОП ТЕЙЛОРС

Руками скроєні і вшиті до вашої особистої міри.

Памятайте — ТИП ТОП британські сукна виглядають краще і довше носять . . . а тому коштують вас дешевше!

ЮНІЙНО ВШИТІ

TIP TOP TAILORS LIMITED

Якщо ви не є певні, де находиться найближчий ТИП ТОП СТОР або Доставець, напишіть до **Tip Top Tailors Limited, Toronto,** по пояснення.

НІМЦІ ВЖЕ КРАЩЕ СТАВЛЯТЬСЯ ДО ПОЛЯКІВ

Відомости з польських земель що є під німецькою владою, подають, що Німці міняють свою тактику у відношенні до Поляків. Після заняття краю вони порозвязували всі польські організації, а їхнє майно поконфіскували.

Але тепер німецька влада дає дозволи на основування нових польських організацій, яким приділяє ті маєтки, що були забрані давним організаціям. Ті нові організації, кажуть, є льояльні до Німеччини.

Таким чином повстало багато польських клюбів та організацій. Тільки певне не знати, як ставиться до того польське населення.

ТРЕБА, ЩОБИ БУЛО ЛІПШЕ

Заступник народнього комісаря оборони, маршал Буденний, обговорюючи зі старшинами висліди трьох-дневних маневрів московської военної округи, заявив, що все іде "не зле", але мусить бути ліпше, бо того собі бажає "товариш Сталін". Той останній приказав, що в цьому році мусить бути переведена в армії реорганізація й піднесена активність кожного, від простого вояка до найвищого старшини. Це в звизку з тими війнами, що тепер ведуться. Іде в першу чергу про те, щоб спільно ділали ріжні роди війська й зброї, себто: піхота, артилерія, повзи і летунство.

Осип Назарук.

На Спокійнім Океані

З моїх подорожних записок.

I.

Була весняна ніч 28. мая, коли я виїздив кораблем з Ванкуверу, найбільшого міста Британської Колюмбії. Воно положене на березі Спокійного Океану, найбільшого моря на світі.

Від вчасного вечера лив безнастанний дощ і ціле місто Ванкувер було закутане в мряку. Крізь неї блистіли вулицями довгі ряди електричних світел. Корабель, на котрім я їхав, називався 'Принц Руперт'. Він був новий, дуже гарний і чистий, з блискучими, ясно освітленими сальонами. Прегарні книжки з образками стояли на столах. А кругом була чорна ніч, в якій світили золоті світла морської пристані.

Точно о 12 годині в ночі корабель затрубів і рушив у дорогу на північ, в напрямі Аляски. Зливний дощ не уставав ні на хвильку. Дим з трьох коминів корабля стелився по водах океану чорними як смола стовпами. А морська вода була така спокійна, як личко дитини, котра всіх любить і котру всі люблять, бо вона чемна. В весняній, нічній мраці чудово світили за нами золоті ряди вулиць Ванкуверу, скоро маліли і — зникали. Тільки великі як кров червоні очі маяків (морських ліхтарень) ще довго виглядали за нами в океан. А потому чорна темрява обняла кругом корабель, що рівно-рівно плив по океані, рівнім, як стіл і чорнім, як уголь. І дощ лив з чорного неба рівними струями, котрі видно було виразно в місцях, де світло з корабля падало на темні води моря.

Я зійшов до своєї каюти, роздягнувся, положився в ліжко і солодко заснув під шум океану.

II.

На другий день о год. 8.30 рано вийшов я на горішний чердак (поклад) корабля. Корабель плив поміж береги суші й островів — тихою, спокійною сагою (заливом) так рівно-рівно, як іде доля щасливої людини. Сніги стояли на верхах гір. А під ними смерекові бори. Я довго ходив по корабли і залюбки віддихав свіжим-свіжим воздухом. Дощ уже не падав, тільки мрачно було.

Коло год. 10 рано мрака почала щезати. Сонце ясно освітило облаки на небі і ліси на горах. Океан змінив свою краску — зі сталевої на сильно зелену. І був дуже спокійний. Я бачив уже не одно море: і Чорне, що обливає беріг України, і Балтійське, зване янтарним, себто бурштиновим, і два океани — Ледовий і Атлянтійський і 5 Великих Озер в Америці, званих "Середним Морем". Але такого спокійного моря, як цей океан, я ще ніколи не бачив: часом виглядає він буквально як одна тафля води, що тільки мерехтить зеленим блеском, але сама цілком-цілком гладенька, без найменшої морщинки.

Корабель постійно плив і плив попри береги суші якби боявся запускатися на води найбільшого океану світа.

По обіді коло год. 2.30 показалося з далека на березі якесь маленьке місточко. Здовж берега чатинний (шпильковий) ліс під горою. Кольорові доми місточка, переважно червоні, живо відбивали на тлі темної зелені смерек. Дощик знов почав січи, але море було дальше спокійне. Часом сонічко засвітить крізь мраки і дощі, що падуть на гори. І робиться так гарно-гарно...

Корабель переплив попри те мале місточко, не стаючи. Навіть почти йому не переслав. І ми знов знайшлися між островами Спокійного Океану, мов на якімсь вічно довгім ставі без кінця, з ріжними зарисами гір, з ріжних їх красками і видами. Краси тут так багато, що робиться аж одноманітна і стає — скучна. Час до часу проривається синій одноманітний вал гір, покритих смерековим лісом. Але за ним далеко виринає з морських филь другий вал гір і островів, ще синіший, ще темніший. А вода моря все тиха і спокійна. І дощик уже не паде.

І знов маячить ряд островів. Всі покриті лісом. Яку велику боротьбу звів тут колись океан з землею, заки так пошматував її на острови. Пусто на тих островах і горах. Ніде не видно ні диму, ні дому, ні хатинки, ні навіть колибки. Тільки ліс і ліс. А між ним море і море. А на верхах сніг і сніг. А все залите лагідним блеском сонця.

Я витягнув з валізки гарну англійську книжку з казками червоних Індіян, яку купив у Ванкувері й помалу перечитав їх стару легенду про потопу світа. Та легенда така простенька, гарна і повна глибокої науки, що я вже читаючи, постановив переповісти її українським читачам. Ось вона:

..."Раз отся земля цілком була залита глибокою водою. І в тім часі малий, трудолюбивий, водний щур пливав кругом, надармо оглядаючись за шматком землі, де мігби збудувати собі домівку. Так шукаючи, зустрів черепаху, котра плила помалу. Вони разом зговорилися. Водний щур, жалувався на втому; він не міг знайти ні шматка землі; був змучений безнастанним шуканням і тужив за землею, якою раділи його предки. Черепаха піддала водному щурові, щоб пірнув і спробував знайти землю на дні моря. Виконуючи ту вказівку, водний щур пірнув. Потому виринув, — у своїх двох малих передних лапках держачи трошки землі, яку знайшов під водами.

— "Постав це на мою скаралущу", сказала черепаха, "та пірни знов і принеси більше".

Водний щур зробив так.

Але як вернув, маючи в лапках повно землі, побачив, що та маленька скількість, яку за першим разом поставив на скаралущу черепахи, подвоїлася у величині. Як вернув за третим разом, побачив, що ладунок землі на черепасі знов подвоїлася. І так та будова йшла дальше подвійним ростом і світ ріс і виросли ті суші й ті острови з великою скорістю. І тепер світ спочиває на скаралущі черепахи".

Науку з цего коротенького передання червоних Індіян витягнемо аж при кінці. А тепер послухайте ще, як дальше виглядав Спокійний Океан і його береги.

III.

Коло год. 5.30 попол. зробилося так осліплюючо ясно, як не було ніколи за цілий день. Сонце широкою, блискучою смугою покрило океан. На заході далеко появилася райдуга. Кораблем почало колисати, хоч море дальше виглядало спокійно; тільки при березі видніли гребені білих филь. Мабуть ішов приплив.

Я зійшов до каюти й положився, бо голова почала крутитися. І заснув так кріпко, що не чув, як дзвонили на вечеру. Тай утратив її.

Збудився аж перед год. 9 і вийшов на чердак. Сонце якраз почало заходити за гори островів. Вони виглядали так, якби хтось розтопленим золотом облив їх зариси. А море ледви чуть рожевіло. З Великого Океану надходила ніч. Гори нараз немов зіпріли зі страху перед нею: в їх заглибленнях виступила мрака. Зелень лісів поблідла. А сніги на верхах гір забігли ще дужше ніж в день. Занепокоєні птиці (їх тут дуже мало, хоч суша близько) почали живіще літати, якби хотіли ще натішитися останком дня. Навіть тутейші грубі і незграбні меви літали живіше. І мраки живіше заухалися на склонах гір.

Гори вже чорніють, хоч золото сонця ще видніє на них. Чорніють як найчорніший атрамент. А червень так зникла, що не видно ні сліду її (тай від початку не було її багато). Точно о год. 10 вечером загасло золото на горах. Але ще й потому тут і там у проривах між горами островів заблестіло як золотисті завіси на цілком темних вікнах. А потому все покрила ніч.

Величня ніч над Тихим Океаном. Лагідно-холодна. Свіжа. Ріжні відтінки темряви морської води аж до чорної, спокійної темряви гір і чатинним борів на горах.

Коридор, яким пливемо, стає щораз вужчий. Гори щораз вищі й чорніші. Виглядають як збиточники, що хочуть заступити шлях кораблеві. Їх голови і стопи ніч покриває плахтами мраки. А море щораз спокійнише, якби також лагодилося на сон.

Тут і там блестіло в темряві золоте світло. Дійсно золоте. Це людські доми світять. Якже рідкі вони тут!

(Далі буде.)

Новинки з Канади

ОТТАВА ЗНЕСЛА ТВЕРДУ ЦІНУ ХЛІБА Й МУКИ

Рада контролі цін в часі війни уневажнила свій розпорядок з 6. серпня у справі устійнення ціни муки і хліба. Млини й пекарні відтепер не мають над собою розпорядку, який не позволяє їм підносити ціни тих продуктів.

Однак рівночасно з тим рада контролі остерегла, що ціна пшениці впала й нема причини підносити ціну муки і хліба. Неоправдану підвищку рада може карати на основі своїх власних приписів як воєнне профітерство.

На початку серпня домінія оподаткувала пшеницю для внутрішнього вжитку на 15 процент. Податок мають платити зарівно млини як і пекарні, однак дотепер вони не смели підносити ціни хліба; бо пшениця не подорожіла. Пекарні і млини хочуть звалити той податок на споживачів, значить піднести ціну муки і хліба. Можливо, що після знесення твердої ціни вони зновь будуть пробувати підбити ціну, й можливо, що їм таки вдасться.

ЗНЕСЕНО КВОТУ НА ДОСТАВУ ЯЧМЕНЮ

З Вінніпегу доносять, що Канадійська Пшенична Рада знесла в середу квоту на доставу ячменю. Відтепер хлібороби можуть доставляти свій ячмінь до елеваторів або додавати його на залізницях в необмеженій кількості. Дня 7-го серпня та Рада ухвалила була квоту також на ячмінь — по 5 бушлів від засіяного акра; 26-го серпня піднесла була ту квоту до 10 бушлів а оце тепер знесла її цілком. Це сталося завдяки великому запотребуванню цього зерна в східній Канаді.

Пшениця й овес далі залишаться під квотою — по 5 бушлів від засіяного акра.

В Альберті спішаться зі жнивами

До кінця минулого тижня скошено в середущій і північній Альберті 75 процент пшениці і 54 процент шорсткого збіжжя і зложено в купки. Молотьба в багатьох дистриктах щойно зачинається серед незвичайно сприятливої погоди. Пишуть, що багато фармерів будують собі шпихліри, а де нема матеріялу або важніше — нема защо його купити — там зсипають на купи і відповідно прикривають соломою.

ЯК ТО ПРАВДА, ТО ВОНО ГИДКЕ

Сінярського секційного фор мана Івана Старчука арештовано й посаджено до вязниці в Летбридж за, що він газолі ною обляв секційного робітника Миколу Настюка а потім її запалив. Стан Настюка грізний.

СУМНИЙ КІНЕЦЬ ТРЬОХ МЕДВЕДІВ

Вилям Бувшідз, який фармерує між Ніпавин і Коуст у Саскачевані, завважив, що йому пропадають свині й індики. Одного дня він підглянув три медведі, одного великого і двох менших, і приготовився на їх відвідини. Тепер у заплату за індики й свині має три медвежі шкіри.

МЕНШЕ СКАКУНІВ БУДЕ В 1941 РОЦІ

Старанні досліди домінійної ентомольогічної лябораторії в Саскатуні виказують, що в слідуючому році в Саскачевані буде менше скакунів як у 1940 році.

Урожай в Альберті більший як у цілій Австралії

Виглядає, що врожай пшениці з Альберті є цього року більший, як у цілій Австралії. Цьогорічний збір в Альберті дасть около 190 мілионів бушлів пшениці, коли Австралійці сподіються в себе 150 мілионів бушлів. В Австралії тепер посуха, а жнива відбудуться в грудні.

Альбертійський Пшеничний Пул каже, що врожай пшениці в Альберті є цього року найбільший в історії провінції. Попередній рекорд був у 1827 році з 171,286,000 бушлями. Під пшеницю засіяли албертійські фармері цього року 8,667-000 акрів землі. Це також най більша засівна площа в історії Альберти. Це є більша площа, як у цілій Німеччині по пшеницю (5,000,000 акрів), два рази так велика як у передвоєнній Польщі і три рази така, як у Англії й Ірляндії. Для порівнання подаємо, що в Франції площа під пшеницю є на три мілиони акрів більша як в Альберті, в Італії на 4 мілиони акрів більша, а в Румунії була минулого року на 1 мілион акрів більша від албертійської.

40-ЛІТНЯ КІНЬ ПІШОВ "НА ПЕНСІЮ"

Підвіннїпегський фармер В. Гітер зняв останній раз упряж зі своєї кобили й пустив її на зелену пашу, тобто на добре заслужену досмертну пенсію.

"Дейзі" — так зветься та кобила — пішла на вислуженну ще в 36 році життя. Та з того часу привела на світ ще три лошаки, з яких два живуть. Цього літа помогла своєму господарєві при жнивах.

АЛБЕРТИЦІ ПЛЕКАЮТЬ БІЛЬШЕ СВИНЕЙ

Зібрані інформації подають число свиней в Альберті в 1940 році на 1,371,100 штук. У тому самому часі в 1939 році було 998,000 штук, отже приріст виносить 378,1000 штук.

ЛІТАК ЗБОМБАРДУВАВ САСКАТУН ЛЕТЮЧКАМИ

Військовий двомоторовий літак "бомбардував місто Саскатун у пятницю рано але, ніхто не шукав собі безпечного місця. Літак літав понад містом і розкидав летючки, в яких державний уряд повідомляє про розписання другої канадійської военної позички. Виконавши свою роботу, літак відлетів назад до Вінніпегу.

Страх за депортацію серед чужинців

З Вашинггону подають: До рук урядових кол напливають анонімні листи, в яких автори признаються, що приїхали до Америки нелегально і, хоч живи весь час як поправні громадяни й високо цінять свій побут в Америці, бояться зареєструватись. Вони мають страх, що їх відправлять з Америки.

Вслід за тим власти подали заяканє до того роду людей, щоб вони таки зарегструвалися, бо це може влегшити їх долю. Коли ж не зареєструються, то їх знайдуть скорше чи пізніше, а тоді їм уже нічого не поможе. Власти беруть під увагу не легальний приїзд і коли хтось виказується як взірцевий громадянин, йому можуть зробити ще вимок і його не депортують. Також власти роблять вимок для тих осіб, що в Америці заклали свої родини й повязані своїми родинними вузлами з родовитими Американцями. Зглядно також судимість.

Вибори Перед 2.000 Роками

У Злучених Державах починається велика виборча кампанія з нагоди виборів президента й державних виборів до конгресу. Тому є добра нагода пригадати собі, що така виборча кампанія у своїй теперішній формі не є винаходом наших днів.

Є досить доказів на це, що вже у старинній Греції кандидати на ріжні уряди зводили словні бої між собою за голоси своїх виборців. Приміром, в одній зі своїх сатиричних комедій подає Арістофан, як двох кандидатів, різник та кожемяка, стараються на випередки о підтримку у своїх виборців. "Сядь, будь ласкав, на тім кріслі". — пригрошує один. — "Сідай хочби на столі". — підлещується другий. — "Зкошуй цей страва з мого знаменитого ячменю". — "Спробуй радше той паланинй, що її спекла сама богиня Мінерва". — "Обстуй лишня горохова зупа, а там добрі ріки би". Так закликають народ до виборів, в той бере вкінці, що йому дають та тішиться, що ситий коштом других.

Дивний закон.

Також старинні Римляни вживали вже ріжних способів, щоби спонукати виборців до голосування на себе. Іхні кандидати ходили тоді у білих тогах-плащах на знак своєї моральної бездоганности. Хоч підкупство було строго за боронено, обіцяли вони впливовим особам цілком явно певну суму за їх голос. Римський закон мав дивну постанову: хто виборцям тільки обіцював гроші, але їх справді не дивав, той є поповнив проступ, але зате той, що таки гроші дав, мусів платити державі річно аж до смерти 100,000 сестерців (біля $3,200 долярів). "Мого кандидатів — каже іронічні Цицерон — тримається тільки першої частини закону. Вони обіцюють багато, але николи нічого не дають".

Прошу вас, голосуйте.

Розкопками в Помпеях ствердження, що вже несповна 2,000 літ тому були знані виборчі відозви, які не дуже багато ріжнилися від сьогоднішніх. Саме на передодні виборів до міської ради засипав Везувій Помпеї поволом та лявою і зав дяки тому збереглося багато написів по стінах домів та по мурах, з яких довідуємося про живу виборчу агітацію.

Много плякатів має там в заголовку три букви П.В.Г. (прошу вас, голосуйте), що дуже придалося би й сьогодні, де великий відсоток населення відтягається від сповнення виборчого обовязку.

Приятелі, товариші та сусіди (сьогодні партійний провід) вставляли гарячо за сво їми кандидатами: "Голосуйте на Манзу, він скромний та вартий цього" — каже один напис. — "Юлій Сабіній є не тільки білою вівцею серед чорної череди, але й не впивається ніколи" — голосить другий плякат. — "Як хочете доброго хліба, голосуйте на Клеонія Піска (якийсь пекар). Вибирайте його, він платить добре. Голосуйте на нього тепер, то він голосуватиме на вас на другий рік".

"Хто проти нас, той осел".

Визначну ролю грали при римських виборах також жінки. Помпеянські суффражистки, хоч самі не мали права голосування, кидалися з запалом у вир виборчої кампанії. І так Петронія і Статія подавали до загального відома, що якби вони так мали право голосувати, то віддали свої голоси тільки на Кандида і Альбуція. Кандидатуру Люція Тиррена щиро захвалювала його добра бабуня... За то не знати чи це чоловік чи жінка закінчила свою виборчу відозву драстичною заявою: — "хто проти нас, той осел!"

Інші часи.

Хоч як подібно до наших звучать деякі ці відозви, то всеж таки в одному не годиться порівнання між "колись" і "сьогодні": ці функції - уряди Помпеянців були всі безплатні, бо служити громаді рахувалося почестю. Замість цього, що їх сьогоднішні посли дістають, мусіли тоді вибрані справляти власним коштом забави для народу, ставити водопроводи, керниці, лазні та святині, щоби утриматися у прихильності виборців. Кандидат мусів перший позаробляти виборця на вулиці і брали йому за зле, якщо він не знав кожного по назвику. Сьогодні було би це майбуть неможливе!...

650,000 Поляків у запомогових організаціях

Польські запомогові організації у Злучених Державах мають понад 650,000 членів і більш як $63,000,000 фондів.

Найбільші польські організації це Звйонзек Народови Польскі в Шикаго, який має 274,000 членів і понад 26 мілионів долярів фондів, а також Зєднюнеє Польске Ржимско-Католіцке, теж в Шикаго, яке має 151,000 членів і 16 мілионів долярів фондів.

Вони також видають по кілька своїх часописів.

(Примітка: Чотири Українські Запомогові Організації в Зл. Державах мають 7 мілионів долярів фондів (не враховуючи закарпатських Українців). А Українські Запомогові Організації в Канаді, всі разом мають аж не цілих $300,000 фондів!)

СОВЕТИ ЗАБЕРУТЬ МОЛДАВІЮ

В дипльоматичних колах Бухарешту говориться отверто про те, що Совети нападуть на Румунію в недовгім часі, вже цієї осени, та заберуть від неї цілу Молдавію. Саме для цієї цілі вони створили "молдавську республіку". Стануть ся ще й тому, що совети хочуть мати контролю над дунайською пристанню в Галаці. Со вети переконані, що Румунія мусить розлетітись і хотіли б поділитись нею з Мадярщиною.

НОВА КАМПАНІЯ ПРОТИ ПОЛЬСЬКИХ ПРОВІДНИКІВ

Польські імігрантські кола подають, що націстівський міністр пропаганди Гебельс розпочав новий наступ на бувших польських міністрів і тих, що займали високі становища в уряді й промислі. Членів польського уряду називає Гебельс "самолюбами і неченсними гешефтярами". Видавний у Варшаві часопис, що виходить німецькою мовою, подає назви заграничних банків і компаній, де польські міністри і політики мали мати зложені грубі гроші.

Найбільша глибина Атлянтику. — Підчас помірів, що їх перевів кружляк "Мілвокі" на Караїбському Морі, відкрили найглибше місце Атлянтійського Океану. У віддалі 16 миль на північ від Караїбського острова Еспаніоля ствердженно глибину 9,560 метрів.

ГРЕЙДУВАННЯ БАРАНІВ

Господарі, що плекають барани для розплоду, вже довший час домагаліся від правительства, щоб ті тварини грейдовано також на основі певних стандартів, як це діється з іншими тваринами. Тому, що належне грейдування дуже важливе з погляду покупця, Департамент Хліборобства в Оттаві розпочинає таке грейдування.

Правда, грейдування практикувалось і в минулому та й принесло багато користи, але останніми роками цього не дотримувалися. Від цього часу купці можуть купувати молодих баранів на підставі державного цертифікату, яким буде визначувано їх вартість як розплодових тварин.

Тому, що господарі купують розплодових баранів до віки вони ще в молодім віці, дуже важливо знати їх походження та стан здоровля. Ті, що плекають баранів на продаж, можуть посилати апліакації до Домінівльного Департаменту Хліборобства, щоб було вислано фахівців для грейдування. Апліакації приймаються лиш до першого вересня. Хто спізниться подати апліакацію, нехай запамятає дату другого року. Колись апліакації можна було посилати й пізніше, але тепер цю дату пересунено на 1 вересня, бо купці звичайно хочуть купити розплодових баранів якнайскоріше в осени. Між іншим правительство тепер уже не платить премій за виплекання розплодових баранів, але ціни на них є все вищими від звичайних.

проти тих, яких депортація викликала б їм велику маєткову втрату.

НА ГОСПОДАРСЬКІ ТЕМИ

ЦУКРОВІ БУРЯКИ В КАНАДІ

Біля року 1890, в Канаді було вперше опубліковано деякі відомости про можливість вирощування цукрових буряків в деяких околицях. Року 1902, Центральна Експериментальна Фарма в Оттаві, розпочала дослідчу працю з цукровими буряками, щоб довідатися про (1) придатність ріжних околиць у Канаді для вирощування цукрових буряків, а головно про кліматичні та грунтові умовини, та чи вони є спри ятливими для продукції буряків з великим процентом цукру, і (2) щоб визначити які сорти буряків найлішне надаються в канадійських умовинах.

Ще того самого року як повиді дослідження було розпочато, в Онтерio почали будувати цукроварні й викликали велике зацікавлення між фармерами. Та ті перші спроби йшли досить мляво. Лишень три цукроварні були в руку 1931 року, одна в Чатам, Онт., друга в Волесбург, Онт., й третя в Реймонд, Алта. Засівна площа виносила тільки 30,000 акрів в Онтерio й 13,000 акрів в Альберті. Пересічний збір буряків виносив 10 тон з акра, й це вважалося досить добрим збором. Продукція цукру з тих цукроварень рівнялася 11.07 процент загальної кількости цукру що споживається в Канаді річно. Фармері, що вирощували цукрові буряки, діставали за свій продукт понад три мілиони долярів річно.

Від 1931 року, коли ціни пшениці дуже впали, фармері цілої країни знацікавленими звернулися до питання продукції цукрових буряків. Правительство Канади почало интенсивні дослідження в ріжних провінціях, з метою остаточно переконатися про вигляди для цукрової промисловости. В наслідок цих досліджень було знайдено інші місцевости, придатні для вирощування цукрових буряків, а оце тепер розпочинає свою працю ще одна цукроварня в Вінніпегу, Ман.

За останніх двадцять років було зібрано досить відомостей, на основі яких можна мати уяву про те, де, та з яким успіхом можливо вирощувати цукрові буряки. З двох головних чинників, які було досконало досліджено, а саме грунт і клімат, останній здається є вирішуючим щодо вирощу та процентy цукру. Зимна та мокра весна стримує кількість насіння й посів буде рідкий; гаряче та сухе літо стримує ріст, що також приводить до зменшеного врожаю; нарешті, зимна та похмура осінь, та ще й великими приморозками перед збором, перешкаджає належному дозріванню буряків та формованню в них цукру. Ідеальними умовинами для вирощування цукрових буряків вважається тепла весна, коли є подостаточком вогкости для забезпечення доброго кільчення та проростання насіння, потім добрі дощі в літі, й нарешті погідна осінь. Ці умовини є мінливими з року на рік, а тому збір цукрових буряків є відмінним у кожній околиці. Тоді як одного року буряки зародять добре й великим процентом цукру, року наступного збір може бути цілком недостаточним під кожним зглядом.

Чорнозем є найліпшим грунтом для буряків. Цукрові буряки цілком не зносять квасних грунтів, а тому вапнування є просто необхідністю. Крім того, навіть на добрім чорнозем, під буряки треба вживати багато гноїв, переважно фосфорових, бо вони сприяють побільшенню проценту цукру. Декотрі агрономи радять підсівати штучні гноїві в пропорції 2 - 16 - 6. Др. Бравн, з Домініон Шугар Компані, знайшов, що декотрі чорноземи не дають добрих врожаїв буряків так довго, доки їх не буде погношено фосфоровими гноївами.

При дослідах вживали насіння таких сортів: Вільморен'с Імпрувд, Рабетге, Клайн Ванцлебен, Тре Ріш, Діппе і Фредериксен. Ріжниця в процентi цукру, з буряків вирощених в одній місцевости, була остільки малою, що тяжко сказати котрий з них найліпший з цего погляду.

Всеж найкращі наслідки було осягнено в тих місцевостях, де клімат дозволяє на повне дозрівання буряків. Ці місцевости є слідуючі: тепліші частини провінції Онтерio, Приморських Провінцій, Південно Альберти і Британїської Колюмбії. В Альберті та в Британській Колюмбії цукрові буряки вирощують головно на заводнюваних землях.

Пересічний процент цукру в бурьках, у вище згаданих місцевостях, виносив 17.4. З року на рік він хитався від 13.3 до 20.3. З погляду економічного, вирощування цукрових буряків поплачується тільки тоді, коли в них є цукру від 18 до 20%.

БОРДОСЬКА РІДИНА

Хоч бордоська рідина в першу чергу вживається проти грибкових недуг, все ж вона є пожиточна й проти деяких рослинних вошей та дрібніших жучків. Цю рідину завжди варт уживати для оприскування бароболь з метою нищення колорадських баробольних жуків, бо вона є стандартним препаратом проти багатьох недуг бароболь. Бордоську рідину приготовляють з синього каменя (розтертого на порошок) чотири фунти; гашеного вапна шість фунтів і води 40 гальонів.

Приготовлення бордоської рідини значно полегшується наколи вживається розпорошкованого синього каменя та порошкуватого гашеного вапна. До бочки наповненої водою додається постепенно порошок синьоко каменя і стало розмішується, який звичайно розпускається протягом пяти мінут. В міжчасі гашене вапно висипається до великого відра й розмішується з водою до консистенції густої сметани. По вимішанні вапно переливається до розчину синього каме ня. Переливати треба постепенно, розмішуючи при тім рідину в бочці. Зливати з відра можна тільки те вапно, що розпустилося в воді. Не дані все буде лишатися дещо нерозпущеного. Кілька разів можна додати трохи води, щоб розпустити щонайбільше вапна, а решту потім викинути. Для цієї роботи потрібно щонайменше двоє людей.

ВЖИВАННЯ ОТРУТ ПРОТИ ШКІДНИКІВ

Під отрутами тут ми розуміємо ріжні хемічні речовини, що їх господарі вживають до нищення шкідників на рослинах та деревах. Ці отрути ши роко вживаються в хліборобстві й лісництві. Західня Канада так само зуживає велику кількість цих хемічних речовин кожного року, й варт знати про них дещо більше.

Беручи на загал, отруйливі хемічні речовини, або як тепер у Канаді їх називають інсектициди, можна поділити на дві класи. Ця класифікація основується на тім, в який спосіб отрута входить до тіла шкідника та спричинює його смерть. Такі отрути як арсенове оливо, арсеновий потас і париська зелень, вбивають шкідників тільки тоді, як вони дістаються до їх шлунків. З іншого боку є й такі отрути, які вбивають шкідників при дотику, от як сульфат нікотини, сірка, сірчане вапно та ріжні препарати з оливи, бо вони проходять до пор комах і спиняють віддих, після чого комахи гинуть.

Значення шлунковых та дотикових отрут і важливість знання меж їх чинности, стає цілком ясним, коли ми довідаємося, що більшість шкідливих комах класифікується по тім, як вони відживаються. На цій підставі всі шкідливі комахи (що мають економічне значення), поділено на дві групи — гризунів або кусаючих і прокольовників або смоктуючих. Гризуни або кусаючі комахи такі як сарана, цвіркуни, гусенки, жуки, викусують частинки рослин і так відживляються. Забити їх можна оприскуванням рослин отрутами, наприклад арсеновим оливом, яке з частинками рослини дістаються в їх шлунки. Можна вбити їх і дотиковими отрутами, як наприклад сульфатом нікотини, але треба щоб та отрута вкрила їх тіло. Прокольовачі або висмоктуючі не викусують частинок рослин, але натомість проколюють рослини своїми рурковатими ротиками й висмоктують з них соки. До таких комах належать рижі мшиці чи попелиці, рослинні воші і т. д. Проти таких комах шлункові отрути не є чинними, отже треба вживати отрут дотикових.

Вживаючи хемічні отрути для оприскування чи порошкування рослин, потрібно також знати, чи ті отрути не пошкодять і самим рослинам. Сульфат нікотини й арсеново оливо можна вживати для оприскування цілком безпечно. Арсенове вапно вже не таке безпечне, але коли його вживати вважна та з додатком гашеного вапна, воно не шкодить і найніжнішим рослинам. Паризька зелень може попекти листочки на рослинах і тому її вживають тільки тоді, коли певні, що рослина може знести ту отруту.

Вживання отрут на рослинах виподають нас до важливої проблеми, наколи ті рослини мають бути вжиті на поживу людині або на корм тваринам. Арсенове оливо, арсенове вапно і париська зелень, довго лишаються на листках отруйливі решткы, які не так легко усунути. Сульфат нікотини з цього погляду є цілком безпечним.

Крім того при вживанні отрут потрібно звернути увагу й на кошт самих отрут. Там, де потрібно цілункової отрути та ще й у великій кількості, пересічний кошт не буде дуже високий. Коли ж потрібно вжити дотикові отрути, бажаючи вбити шкідників враз, тоді кошт вищий.

Оці вказівки подаємо для того, щоб господарі розумно ставилися до вибору потрібної отрути, й знали які шкідники можна вбити шлунковими хемічними речовинами, а для яких потрібно отрут дотикових.

КІЛЬЦЕВА ГНИЛЬ БАРАБОЛЬ

Від тепер до часу як баробелі почнуть дозрівати, найліпший час доглянути, чи вони не виявляють серіозної недуги, що відома під назвою бактеріяльної кільцевої гнилі. Хоч ця недуга тут нова, все ж встигла наробити багато шкоди в Канаді та Злученних Державах, загрожує дальшому поширюванню, наколи її не буде стримано в початках. Кожний господар мусить вважати на перші ознаки цієї недуги, й негайно повідомляти, або посилати взірці до "Домініон Ботаніст, Сентрал Експеріментал Фарм, Оттава." Посилати можна тільки такі баробелини, що не виявляють повного розкладу, бо зігнилі не придатні до аналізи.

Хорі рослини звичайно можна завважити лиш пізно влітi. Ознаки не все однакові, але зівялі та звинені листки на баробелині є характерними ознаками цієї недуги. Ці листки швидко тратять свій колюр, а коли їх узяти в руку, здаються тонкими та гладенькими. Пізніші — цілі або частини листків жовкнуть, потім рудіють і зачинають відмирати.

Приблизно такі самі ознаки має й інша недуга баробель, яку називають некрозіс, але на ню завважити на окремих баробелинi є, тоді як кільцева гниль охоплює всі поле. Вершки бадилля завмирають, тоді як головна частина бадилини виглядає на здорову. З часом усе листя завмирає й остається лиш голе бадиля.

Баробелини з хворих куців можуть бути в рiжному стані. Деякі з них виглядають на здорові, тоді як інші цілком зогнилі. Все ж більшість з них мають жовті кільця гнилі, які вважаються характерними для цієї недуги. Такі хорі баробелі ніколи не треба вживати на насіння. Бо не тільки, що нові рослини будуть хворі, але й здорові зарязяться від них. Найліпшою боротьбою проти цієї нової недуги є вибір здорових баробель на насіння. Крім того зміна поля під баробелі має також велике значіння.

Найліпші Відміни

Багато фармерів зберуть з доволі великих пів деякі з нових відмін пшениці, вівса та ячменю.

Такі фармері причиняться до поступу рільництва, коли вони зроблять докладну записку кілько видав акер окремих відмін що вони вибрали, а також зазначуть причину, чому одна відміна збіжжя ліпша від другої.

Департамент статистики "Пляну Тестування Засівів" буде дійсно радий, як одержить кожну інформацію в цім напрямі і що фармері зволять дати. Інформацію можна передати найбайнішому Сирл Агентові.

SEARLE GRAIN COMPANY. LTD. (76)

ЩО СПРИЧИНЯЄ ЛИСІННЯ?

Що робити, щоб не лисіти? Як спричинити новий ріст волосся на лисині? Або як маєте які інші недомагання й хочіть з волоссям на голові, напишіть по безплатний обіжник:

HAIR & SCALP SPECIALTY (Dept. D) 10150-97th St., Edmonton, Alta.

Присилайте передплату!

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ
Щотижневик української католицької течії у Канаді.
Для кожного світогляд Видавнича Спілка "Українські Вісти"
9112-109 Стріт Едмонтон, Альберта.
Ціна передплати $2.00
В Злучених Державах $2.50
За оголошення не відповідаємо.

UKRAINIAN NEWS
Published Every Tuesday
by the
UKRAINIAN NEWS PUBLISHERS LIMITED
10012-109th Street, Edmonton, Alberta
Subscription in Canada per year $2.00
in the United States, per year — $2.50

Вівторок, дня 10. вересня, 1940.

ПІДСТУПНИЙ НАПАД НА УКРАЇНСЬКЕ КАТОЛИЦЬКЕ ДУХОВЕНСТВО

"Український Голос" з 28. червня написав у своїй рубриці "Мимоходом" таке:

"Цікаве речення находимо в "Українських Вістях" з 20 серпня в листі священика з Галичини, надрукованім в "Рідним Слові" в Керестурі. Пише священик:

"Що найгірше то те, що деяких священників втягають на услуги ГПУ."*)

Від себе "Укр. Голос" пояснює:

"ГПУ — це тайна большевицька поліція в Росії.

Отже священик з Галичини пише, що в тайній большевицькій поліції в Галичині є вже деякі священики.*)

Як брати на увагу, що нема ще цілого року, від коли Галичина в російських руках, то не дійсно великий успіх большевиків."

Так пише "Укр. Голос". А тепер наведемо той уступ, як був надрукований в "Українських Вістях", на які поникує "Укр. Голос", а також у "Свічі" і в "Українськім Ротнику":

"Що найгірше то те, що деяких священників втягають на услуги ГПУ. Приняти, хоч би про людське око, очевидно, НЕ ДОЗВОЛЯЄ СОВІСТЬ*), не приняти — Сибір."

Як бачимо, "Укр. Голос" передрукував собі не здоровля рше речення, а з розмислом пропустив другу половину тупу. Розуміється, пропустив на те, щоби зробити такий сновок, якого йому треба.

Через пропущення другого речення "Укр. Голос" хоче овлягти, що українські католицькі священики вступають до льшевицької чрезвичайки, очевидно в ролі доносників і овокаторів, зраджуючи в той спосіб свою совість, Церкву і ій нарід.

Страшне оскарження, на щастя однак брехливе, [illegible]

Коли б "Укр. Голос" надрукував був цілий уступ, як то обилися інші часописи, то його читачі були б довідалися, що ящеників совість не позволяє вступати до ГПУ, хоч би о людське око. А так з "Укр. Голосу" вичитали, що свяники вступають до ГПУ, і це "великий успіх большевиків" твердить "Укр. Голос".

"Український Голос" повинен відповісти на такі питання:

1. Пощо він вихопив частину уступу з листа священика Галичини і витягає з цього фальшиві висновки?

2. Чи "втягають" значить те саме що "втягнули?"

3. Чи "Укр. Голос" може назвати хоч одного священика, ий приняв пропозицію большевиків?

Віримо, що редактор "У. Голосу" читав, що багатьох ших священиків вивезли большевики на Сибір. А коли тав, то чи не стрілило йому до голови, що то могли поіхати асне ті, яким совість не позволила стати на службу ГПУ? ни не на них він ніби "мимоходом" кидає клеймо зради і ньби?

Ціль писанини "Укр. Голосу" яснa. Перекручуючи зміст єта як йому треба, він думав, що по старій звичаї трапилася года хляпнути болотом зпоза плота на українське католицьдуховенство. Бо в листі священика з Галичини, який був редрукований в "Укр. Вістях", з якого "Укр. Голос" вирвав тат, говориться не про польське й не православне, а про уаїнське католицьке духовенство.

"Укр. Голос" не має одного доказу на те, щоб якийсь ященик нашої Церкви пішов на службу большевикам. Зате листів і других часописів знаємо, що наше українське католицьке духовенство зі своїми Епископами відважно й неустрашимо несе тяжкий хрест страждань, мучеництва і навіть ерти, навіть на Сибірі — за Бога і Нарід. "Укр. Вісти" друкували лист від монаха з Галичини, який виразно писав, о дотепер не було випадку, аби хтось зі священиків зломився перед большевиками і пішов їм служити.

Але ми знаємо щось інше. Історичним фактом є, що раїнська автокефальна православна церква на Україні (в дуній звязи з якою уважають себе люди з Укр. Голосу) не держала під большевиками, не пробувала боротися за своє нування і сама себе добровільно зліквідувала, а частина її ховенства, між ними навіть єпископ тої церкви Марко Грушевський у публичній заяві наплював на неї і на всяку інші ркву й пішов на службу большевикам.

"Укр. Голос" повинен би знати, що коли наш нарід на дних землях з відвагою й посвятою навіть свого життя ороняє Церкву, релігію, родину й національну честь, коли дає зміж себе тисячі відомих і невідомих героїв, то є обоязок кожного чесного Українця таких героїв-борців звечувати і за примір ставити. Таких у цімкім народі не збезщують,

*) Підкреслення наше. — У. В.

СУСІДИ РОЗТОРГУЮТЬ РУМУНІЮ

Після першої світової війни Румунія, захопивши від Мащини Семигород, від Авії Буковину а від Росії Басарабію (від Болгарію забрала бруджу після балканської ни в 1912 році), так розшиа була свої державні граі, що малолює не підволіа торію свого краю.

рім цього заключила особговори з новоповсталими ійні державами — Югосла- й Чехо-Словаччиною, рвиши з ними т. зв. Малу зину — для взаємної обо- ти; з Польщею зробила емий договір співділання

краю (розуміється крім большевицької Росії) «меншини не жили під таким жорстоким терором, як меншини в Румунії.

Українцям на Буковині й Басарабії румунська влада відмовила всього, що носить назву культури. Позамикала школи народні, середні, знесла українські катедри в університеті, позакривала майже всі культурно-освітні й господарські організації, привела територію, де живуть Українці, прямо до жалюгідного стану.

Навіть приватне господарство під румунською владою підупало так, що, наприклад, по гудульських расових конях, расовій худобі, свинях, вівцях за двадцять років часу і слід загинув.

Зате поширилося хулиганство, темнота, продажність. Падали одні уряди, на їх місце приходили другі і заставали державну касу порожнісіньку: перший уряд, заки уступив, розікрав усе державне майно. Серед таких обставин державні урядовці не діставали платень, а щоб жити, мусіли промишляти таким нечесним способом.

Життя румунського війська було страшне. Вояки ходили звичайно голі й босі. Щоб сик так удержатися, військо працювало в панів, а ті зодягали його й годували. Коли минулої зими Румунія проголосила була загальну мобілізацію, кожний вояк мусів мати власне взуття. Якщо зносив його, діставав з дому друге, третє, якщо не хотів бродити снігами й болотами босий.

Такі невиносні обставини були в цілій Румунії. І їх терпіли Українці, Болгари, Мадяри, Жиди, Німці та й самі Румуни.

А на верхах ішла попуста. Вона так просякла всю ту боярську Румунію, що гидко про неї згадувати. Бо починалася на румунським королівськім дворі й кінчилася в домах малих панів і підпанків.

Серед таких обставин захопили Румунію одно європейське потрясення за другим. Як падала Чехословаччина, Румунія повинна була піти їй на допомогу. Але вона того не могла зробити, бо не була в позиції перенести на собі воєнних тягарів. Тому вона сіла тихо й навіть духу з себе не випустила. Для свого власного державного інтересу вона повинна була не пустити Мадярів у Карпатську Україну, однак і того не зробила, дозволяючи тим способом зростати свому сусідові на своє власне лихо.

Накінець прийшла друга Велика Війна. Її попередили заходи Великої Британії зорганізувати Европу проти диктаторів, головно проти Німеччини. До тих держав включила Англія й Румунію. Але як Німеччина пішла на Польщу — румунську союзницю, Румунія знов сіла маком — на своє безголовя.

І сталося те, що мусіло статись. Росія забрала від Румунії Буковину й Басарабію, Болгарії Румунія має дати південну Добруджу, а на тому тижні Угорщина захопила майже дві третини Семигороду.

І так малощо не половина Румунії відійшла до її сусідів а другій половині грозить анархія.

Може ще прийде до того, що Румунія зовсім зникне з европейської мапи,

Бо держава то найскладніша господарська структура. А до такого діла, як вести те найскладніше господарство, Румунія не надавалась. Вона жила лиш доти, доки то було в інтересі раз Росії, раз Німеччини, раз Франції... А з хвилиною, як вона стратила своїх великосильних опікунів і залишилась своїй власній долі — почала враз розлітатись.

Минулого четверга уступив з румунського престолу король Кароль II. На престол сів його син Михайло. Але упряву державою з диктаторськими правами обняв ген. Антонеску, "людина залізної волі". Чи вдасться тому чоловікові втримати ту обкроєну і занархізовану Румунію — покаже недалека будучність.

Але Румунія позбулася бодай на час великого сорому: й король, той розвідник і нарвірник, залишив столицю а королівський двір очистився від згоршлої камарилі моральних розпусників, що в такий же неморальний спосіб правили краєм.

КУЛІ НА ГІТЛЄРА. — Тестують набої в канадійських фабриках амуніції.

Українська Буковина

IV.

Належалося б відвести хоч один розділ на економічно-фінансове, соціяльно-господарське та культурно-громадське зорганізование життя Буковини. Не маючи однак з цієї ділянки під руками достаточно матеріялу, а також тому, що це діло вимагає фахового знання, скажемо тільки, що й на тому полі Буковина йшла скоро вперед. В краю було поважне число кас та власних помочей (збіжеві зсипи) місцевого характеру, що позичали гроші а також визичали бідніщим селянам на передніжку збіжжя. Більшу діяльність проявила "Руська Каса" що повстала 1896 року й мала 1563 членів-удільовців, а також "Селянська Каса", зорганізована 1902 року. Ця остання обій мала 166 райфайзенських спілок. Вона в час свого найбільшого розвитку обертала мільйоновими капіталами (в 1909 році її білянс виносив 8,550,516 корон). Та коли "Селянська Каса" взялася за експльоатацію буковинських лісів та за парцеляцію грунтів на велику скалю, стратила на тім грубо й майже скрахувала. Великі грошеві страти Селянської Каси потрясли були на деякий час другими установами Буковини. Та, славити Бога, розчарування не тривало довго, відносини назад умормувались і праця знов пішла своїм ходом.

Політичні угруповання між Українцями на Буковині були такі: націонал-демократичне, радикальне й социял-демократичне. Найсильнішою звичайно, була націонал-демократична партія, що гуртувала в своїх рядах найповажніший український елемент краю: там була більшість народних учителів, майже все духовенство, вчителі середніх шкіл, професори, а в проводі стояли такі культурні працівники, як Степан Смаль-Стоцький (Галичанин), барон Микола Василько, Ілля Семака, Омелян Поповичь, Доротей Пігуляк, о. Драчинський та цілий ряд других людей, що підіймали Буковину культурно. Радикали й соціялісти не проявили широшої діяльности, бо їхні політичні теорії приходили з чужини, з індустріяльних держав Заходу, й не мали на селянській Буковині грунту.

Завдяки тому, що національно-демократична партія вела свою політичну діяльність лиш із дуже малими перешкодами других політичних угруповань, вона могла в буковинському соймі зробити і зробила неодно корисне для Українців діло.

(В буковинському соймі засідали не лиш вибрані народом посли але й вірилісти — визначні пани — без вибору. Українці таких панів не мали. Тому по румунському боці було в соймі 24 члени, а по українському лиш 17, самих вибраних послів. Та дякуючи тому, що в парлямеиті засідали по українській стороні майже виключно націонал-демократи й по цій стороні була однозгідність, Українці могли дуже успішно боротись і виборювати одну позицію за другою).

* * *

Часописів виходило на Буковині від 5 до 10. Тут включені вже не лиш політичні часописи, але й станові, спілкові, сільсько-господарські тощо. Крім цих періодичних видань були видавництва, що видавали книжки з тих ділянок, які ті видавництва заступали, про що ми зрештою вже згадували повище.

* * *

Як прийшла на Буковину Румунія, вона відразу почала нищити народні здобутки. Зі старої "Руської Бесіди", що стільки поклала праці в відродження Буковини, майже сліду не залишилося. За нею пішов розбій на все інше. Румуни взяли собі були за ціль завернути Буковину до темних перед 1775-их років, і завзято завертали її. З Січей, читалень, народних домів не осталося майже нічого. Із 590 товариств, що були на Буковині до захопления її Румунами, в 1934 році було їх уже лиш 14. Цього одного вистарчає, щоб нитач виобразив собі ситуацію, в якій жив його брат Буковинець за румунської влади.

А все таки на подив гідно держалися наші Буковинці. Навіть під військовим режимом і під сторомом покрітою румунською сігуранцою вони таки якось вспи свое трудне життя. Вдержався Український Народній Дім із Бурсою ім. Юрія Федьковича з 210 членами, на чолі якого став його довголітній голова й покровитель Олександер Купчанко (бувший шкільний інспектор чернівського повіту й б. директор Бурси); "Українська Школа" з 453 членами що видала кілька українських шк. підручників, видавала дитячий журнал "Дитяча Ластівка", та вела вакаційні курси української мови. Далі існували такі товариства як Буковинський Кобзар, Жіноча Громада, що вела дитячий захист, Мироносиці, Міщанська Читальня в Чернівцях придержалася при існуванні й мала три свої секції на передмістях Чернівців, та два студентські товариства: Запороже й Чорноморе. Всі ті вище згадані товариства й організації то залишки передвоєнної праці. А вже по захопленні Буковини Румунами повстали такі товариства (головно в Чернівцях): Спортове Товариство Дністер, Український Театр, Український Музей Народознавства, Український Мужеський Хор і наресті Українська Видавнича Спілка, що зосереджувала український видавничий рух.

Мали там Українці також кілька тижневиків та один щоденник ("Час"), котрі виходили з великим трудом, бо дуже часто пошта їх не пускала на провінцію й вони поза Чернівці не виходили.

Однак усе те не могло задовольнити культурних потреб народу, а що на творення нових товариств Румунія не позволяла, ту працю вела на власну руку, дуже часто з загрозою переслідувань, українська інтелігенція. Вона вела на місцях приватні курси української мови, заснувала селянські театральні гуртки, хорові дружини і т. д.

І серед таких обставин, переслідувані й гонені, наші брати Буковинці знаходили ще час і вибзвали в Басарабію з концертами, представленнями та іншими імпрезами, що тим своїм ще меше щасливим братам подати розраду, підвести на дусі, вказати, що й вони — рідні брати великої української сімї.

В часі румунської окупації Буковини тамошні наші брати уряджували шевченківські дні. Але найбільше народне свято відбулося там 1927 року. Буковинці справили своїй найбільшій письменниці Ользі Кобилянській, ювилей з нагоди її 40-літньої письменницької діяльности. Той довго приготовлюваний ювилей обернувся у всенародній: в ньому взяла участь не тільки Буковина й Басарабія, але й Галичина, Волинь та Карпатська Україна а навіть Велика Україна (там ще існував тоді так званий НЕП чи нова економічна політика); всі освітні, культурні, господарські й наукові установи взяли в тому ювилею участь а Буковина при тій нагоді ще раз відчула, що вона не сама, що не сирота, що про неї памятає й болїе над нею велика українська сім'я, що дні й мук нарешті скінчаться. Три дні свого роду великодня проторжествувала Буковина, три дні була духом укупі з братами й сестрами від Серету, Черемоша, й Прута до Тиси й Сяну та від Припеті аж до Чорного Моря й Кавказу.

Румуни це зміркували й на таке більше не дозволили. В 1934-році Буковині не могли вже відсвяткувати століття народні найсвітлішого свого співця, Юрія Федьковича.

Та від того всього Українці Буковини не падали на дусі. Всі ожидали дня нового всенародного повстання й вірили, що він скоро прийде. Неймовірно зраділи як весело розігралися води Великої Ріки й Ужу і Тиси, гірко запакали як шуми тих вод притихли, — й паслухували новин бойових сурм.

Замість них, нахлинув на зелену Буковину тупий грюкіт московських танків. Покінчено.. Може то тільки попередження того, що має прийти, що прийде, бо мусить прийти так, як завжди приходить по ночі день!

Віктор Купченко.

Осип Назарук.

ПРО ДИСКУТАНТІВ

(Докінчення)

Яка ціль таких дискутантів? Ціль їх — дешевим коштом, без праці і при нагоді використання праці другого, — вивищити себе або бодай понизити другого, пошкодити йому, пімститися на ним, коли мають за що, або й без пімсти докучити. Це типи, які звичайно самі не працюють в суспільнім житті, не виступають з ніякими рефератами, часто живуть з ласки своїх жінок або родин... І мабуть це власне накопичує в них злість на інших, яку вони хотіли б на кімсь зігнати.

Бувають між ними й такі звихнені люди, що служать в чужій шпіонажі. Вони звичайно незайві до виготовлення самостійного реферату, а де їм треба, предложити своїм щефам якісь дакази, що вони "грають ролю" в тій спільноті, яку мають шпіонувати. Отже ім лишається одинокий на те спосіб: виряхтитися в дискусії, вкусити референта так, щоб його випровадити з рівноваги. І — коли це чоловік з темпераментом — довести до такого реагування, щоб про цілу аферу "заговорили люди": бо тоді це доносеться до шефів о тім, що провокують. А на все те нема лучшого способу, як спробувати вивити в референта не те, що він сказав, тільки щось зовсім інше. Тоді успіх майже певний.

Ну добре, подумає читач, але на щож рахують такі провокатори? Чи присутні при тім свідки глухі і дурні?

В тім то й річ! І тому ми власне написали, що по нічім не можна пізнати так добре кожну спільноту і якість її публичного життя, як по дискутантах і всім, що вяжеться з їх виступами. В спільноті вироблений духово і етично все знайдуться люди, що виступлять в обороні референта. А в спільноті невироблений можна обсервувати в такій хвилі, цікавий двобій ложі з праведою, злочинця з суспільним дячем. В тім другім разі публіка дивиться на те видовище або зовсім безучасно, або навіть з задоволенням, злорадно відсміхнувчись, бо має "забездурно" видовище. Річ ясна, що по такій практиці референти деліквенції, слабші, мені загартовані, уникають опісля публичних виступів. І згодом взагалі відходять від публичного життя.

З наведених причин при кожнім неусасідненім нападі на референта не лише призділя, але й присутні свідки мають суспільний обовязок, дати свідоцтво правди, а не сидіти без участи і любуватися "боротьбою". Бо в такій безучасній спільноті провокатори зачинають щораз більше роззухвалюватися, порозуміваються між собою й уряджують собі формальні ловп. Вони тоді легко можуть викликати нещасти і для того, що його нападають, і для такої безучасної публики. Отже зразу треба реагувати! І на місці треба боронити правду, а не аж по виході з льокалю здвигати раменами і говорити до свого знакомого: "Не розумію, чого той чи той референта?"

Та з другої знов сторони треба вважати, щоб на тій точці не попасти в манію переслідування і в кожнім критику не бачити "провокатора", бо тоді знов зникла б не лише всяка критика, але всяке публичне реферування та життя. Найлучший лік проти манії переслідування памятати про те, що провокатори і шпіони всетаки виїмки в кожній спільноті, а не правило.

П. Другий рід дискутантів це люди в засаді незлобні, але які доконче хочуть щось сказати, а не мають що сказати. Отже говорять щонебудь. Їх найчастіший "аргумент" (розуміється з тим, з чим порівнював референт). Тимчасом як відомо, без порівнання майже неможливо думати, бо нема двох таких річей, які не стоялиб у якімсь відношенні до себе. На тій підставі сміло можна сказати, що можна порівнувати навіть кукурудзу з залізом, діямант з водою, жирафу з собакою і т. д.: першу "пару" нпр. під оглядом їх здібности до транспорту, другу пару під оглядом їх прозрачности, третю пару під оглядом їх скорости і т. д. Тому це звичайно нісенітниця, закидати комусь, що він порівнав дві річи, яких порівнати не можна, бо вся суть справи в тім, як він це порівнання зробив і в якій ціли, а не чи він зробив якесь порівнання! Тут знов входимо в такі нетри людського думання і взаємовідносини між людьми, що є в них тільки один спосіб, щоб не впасти в калюжу: етичне відношення до того, що чується і до чоловіка взагалі. Це необхідне і дискутантові й судді й прокураторові і військовому командантові і взагалі кожній людині та кожній спільноті.

Інший закид, який залюбки підносять ті, що не мають що сказати, а доконче хочуть говорити, полягає на джонглованні такими неозначними поняттями як "народ", "маса", "дух часу", "час взагалі" і т.п.

ЩО РУМУНІЯ ВТРАТИЛА

Румунію обкроїли до тої мірй, що з 113,884 квадратових миль території вона втратила 43,000 кв. миль, а населення зменшилося з 19,442,000 на 12,000,000 душ.

Советська Росія загарбала Басарабію, 15,150 кв. миль землі і з 150,000 населення; північчу Буковину — 4,000 кв. миль і 917,000 населення.

До Мадярщини відійшла половина Семигороду, округло 20,000 кв. миль і 3,500,000 населення.

До Болгарії — полудньова Добружа, невелічка територія з 230,000 населення.

НЕДІЛЬНИЙ ДЗВІН

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЄНДАР

ВЕРЕСЕНЬ

С Успін. Гол. Із. Хр. (на нед.)
Ч Александра і ін. мчр.
П † Полож. пояса Пр. Богор.
С † Поч. р. цекр. Симеона

Н 13 по С. Маланта мч.
П Антима сщм.
В Вавилан сщм. Мойсея пр.
С Захарії і Єлисавети
Ч Чудо Арх. Михаїла
П Созонта мч.
С Різдво Пр. Богородиці

Н 14 по С. Йоакима і Анни
П Мінодори і ін. мч.
В Теодори прп.
С Автонома сщм.
Ч Відновл. Храма. Корн. сщм.
П Воздвиження Ч. Хреста
С Никити вмч.

НЕДІЛЯ 13-ТА ПО ЗІСЛАННІ СВЯТОГО ДУХА

Євангелія св. Матея, зач. 87.

Сказав Господь цю притчу: ув чоловік господар, що на-

Ідея Календарної Реформи в Уніятів XVII ст.

І ЯК СТАВИЛИСЯ ДО НЕЇ ГАЛИЦЬКІ УКРАЇНЦІ ПЕРЕД ВІЙНОЮ

В 1932 році на сторінках української преси в Галичині — головно "Нової Зорі", "Мети" і "Діла", — піднесено кличі про реформу нашого церковного календаря. При тім виявилася цікава річ: старий календар не має таких завзятих боронців, як ще хочби в Європі під Австрією. Не лише "Нова Зоря", але навіть "Діло" й "Мета" заявилися — за прийняттям григоріянського календаря, очевидно не важаючи цього нарушення сущих частин нашого обряду, дійсно артісного елементу в нашій традиції. З цього погляду треба зокрема відмітити голос консервативно - монархістичного "Хліборобського Шляху", що писав тоді про цю справу так:

"За два останні місяці більш ним десяток поважних громадянства висловлюється за переведенням календарної реформи в нашій Церкві та за прийняттям григоріянського календаря. Дискутанти наводять багато переконуючих аргументів на те, що святкування по старому стилеві наражує нас на поважні національні втрати, а що найважніше — вливає в зріст байдужности при збереганні третьої заповіді Божої, бо силою обставин не може наш брат, чи він хліборобб, робітник, інтелігент чи купець, обходити своїх свят, яких дякава та інші некуряцькі інституції не признають... хочемо підчеркнути, що введення нового календаря це ніякий прогрес супроти консервативу, що має м. ін. на меті збереження добрих традиційних звичаїв. Коли юліянський календар приносить нам у практиці шкоди, а ніяких позитивних вартостей, то кожний здорово думаючий консерватист повинен подбає про те, щоб так перестарілу форму відкинути. Зокрема вважаємо, що час найвищий, щоб наш Епископат, не відкладаючи довше цієї важної справи, вирішив її в користь нашої Церкви й народу. Ми переконані, що апель громадянства у цій справі знайде прихильне приняття у наших Владик".

"Новий Час" писав:

"Справа зміни календаря старого стилю на новий увійшла в актуальну стадію. Уся українська преса присвячує тій справі багато уваги і в порядку дискусій містить голоси за і проти. Голоси, як у кожній справі — подібні. І як в кожній справі є аргументи за і проти.

Сам факт зайнтересування цим питанням доказує, що справа календаря стала остро актуальною. В слід за тим не можна її не бачити і не признавати, але коньче треба змагати до її вирішення.

Квестія зміни календаря виросла немов автоматично з моментом, як ми з виключно рільничої нації почали перемінюватися в новітню націю, розбудовуючи торговлю і промисла доходячи до голосу по всіх тах. Дивним навіть буловби, якщо справа календаря не увійшлаби на денний порядок".

В "Новій Зорі" появилася знову стаття п. Евгені Шаркової, п. н. "Жіночий голос про зміну нашого календаря", що серед більшости статтей на цю тему визначається дуже прихильним — на нашу думку — поставленим справи. Автор залишаючи сферу чисто практичну, можна б сказати: опортуністичну, авторка статті виходить з релігійного відчуття — різниці між двома обрядами при святкуванні свят. Це вражає авторку (і всіх нас) болюче, наші свята виглядають неврочисто й т. д. Тим рішиться основно канцдарна справа від справи нпр. азбуки, що має вже чисто практичне, а не пріпціпіяльне значіння. Тому, на нашу думку, реформа календаря конечна з пріпціпіяльних причин, в яких не повинно бути компромісів; тимбільше, що в практиці буде з того багато користи.

— — —

Бажаємо від себе додати кілька історичних даних на доказ, що ідея зміни календаря була в визначних діячів Унії вже в XVII столітті.

Ідея зміни календаря не була в впрочім якоюсь каталікською спеціяльністю. Ще заки Папа Григорій XIII задумував змінити календар у 2-гій половині XVI ст., ідея поправи неточностей юліянського календаря була вже в XIV ст. й то — в Византії. Очевидно, реформа була справою чисто астрономічно-історичною й не мала ніякого відношення ні до віри, ні до обряду. Як признає православний автор, Миколa Сумцов, календарна справа набрала пріпціпіяльної ваги щойно тоді, коли реформу перевів якраз Папа. Проти "папської поправки в передано св. Отців (!)" виступили зараз ріжні "ревнителі", особливо ж єретики, що їх повно крутилося в ті часи під фірмою православія. Вони заграли на струнах традиційної нехоти схизматицького Сходу до св. Столиці — й до старих "папєжських єресей" (в роді опрісноків, суботнього посту, гоління борід і т. п. "догматичних" справ) долучилася новa: реформа календаря...

Натомість поважні люди навіть зпоміж православних були за зміною календаря — головно з практичних мотивів. Касіян Сакович писав у своїм творі про календарні справи також:

"Знаю багатьох уніятів і православних, що бажають прийняти григоріянський календар, зокремаж у тих місцях, більшість католиків і де православним русинам не позволяють ні торгувати, ні займатися ремеслами в католицькі празники".

Одним з таких православних, а пізніше уніятів, був не хто інший, як сам Ігнатій Потій. Знаємо з листа луцького Епископа лат. обряду, Мацейовського, що Потій у 1588 р. бажав прийняти Унію й був против задержання старого календаря. Будучи в Римі в 1595 р., Потім разом з Терлецьким, оба вже як Епископи, приняли були ідею нового календаря й Потій навіть видав про те спеціяльну книжку. На жаль до наших часів вона не дохована. Звте сучасники православні добре знали, що обі Епископи годилися на новий календар.

Дальше з уніятського боку заявився за зміною календаря Касіян Сакович. Він видав 1640 року книжку п. н. "Старий Календар". Друге видання цієї книжки вийшло в 1644 році п. н. "Окуляри старому календарові". Книжку писав автор, як зазначує в передмові, з помічню Пресв. Богородиці і з апробатою Митр. Селявн. В своїй книжці Сакович полемізує з православними щодо незгідности нового календаря з творами св. Отців; зокрема полемізує з Василем Суражським. Він вказує православним на великі практичні користи, що виходять з приняття нового (григоріянського) календаря.

Третім визначним діячем Унії в XVII ст., що накликав до зміни календаря, був Іван Дубович, дерманський Архимандрит († 1652 р.). Про його моральну й інтелектуальну вартість можуть свідчити слова Петра Могили, записані в Саковича: "Якби я мав під моїм послушенством о. Івана Дубовича й о. Касіяна Саковича, то я притягнувби до себе всю Русь. В 1644 р. видав він у Вильні книжку п. н. "Правдивий календар". Книжка поділена на пять розділів. У першім маємо історичний перегляд календарної справи — те, що ми тепер називаємо "літературою предмету"; а другий і розділ є мова про доцільний і правильний, у третім — про час святкування Пасхи; в четвертім — про конечність поправити календар; у пятім видкидає думки противників григоріянського календаря. Виклад Дубовича спокійний, рішевий, не такий пристрастний, як нпр. у Саковича. Він виявляє наклін до історичних студій.

Всі три письменники — це визначні уніятські діячі. В своїх писаннях вони старалися наклонити не лишень уніятів, але й православних до прийняття нового календаря так з пріпціпіяльних, як і практичних причин. Чому це не вдалося тоді — чому цего не зроблено пізніше? Відповідь дає сучасний нам історик літератури:

"В осени 1582 р. папа Григорій XIII звелів вирівняти різницю між астрономічним і календарним часом, себто додав десять днів і на будуче велів опускати три високосні дні на кожних 400 літ. Ця календарна реформа зовсім консервативного характеру викликала ворожий настрій православних, що вирішили себе тільки тому, що припала на час релігійної нетолерантности й мала деяке релігійне забарвлення. — Виключно з цих причин викресала вона новий вогонь енергії у православних, що найшов свій вислів у полемічнім письменстві, де календарна справа розглядалася в тісним звязку з догматичними й обрядовими справами."

Т. К.

Примітка "У. В." — Цю цікаву статтю попереджуємо вибраними нами уступами зі старокрасних часописів на доказ, як віднеслася українська преса в Галичині до справи зміни календаря. В нас, у Канаді ця справа вже передискутована і остається тільки практично її вирішити, то зн. зорганізовано заявитися за зміною календаря і свої ухвали переслати до Епископського Ординаріяту в Вінніпегу.

ПРЕСА

Преса се велика, коли не найбільша, сила наших днів. Деякі твердять, що найбільша сила це опінія, одначе це буде, бо більша від неї преса, що зробляє опінію, коментує її, поглиблює та оповищує по цілім світі. (З промови Св. Отця Пія XI до журналістів).

* * *

Про якусь свою державу і думати нема що, коли годі

Проф. М. Чубатий.

До характер а до безхарактерність?

Наш вступ: Містимо два образки з американського життя пера проф. М. Чубатого, котрі краще як всі виклади зілюструють нам, що то є характер а як виглядає безхарактерність в щоденнім життю — мимо всіх криків і вигуків сектантів.

Хто миняє віру і Бога свого батьків — і правдиву Церкву, в котрій родився і хрестився, а робить це з низьких понук матеріяльного зиску, хочаби він це як оправдував і як горлав, про поворот до "рідної" чи "найрідшої" віри або Церкви — характеристика чоловіком назватися не може!

* * *

Заходжу недавно в одно українсько - американське товариство; більшість жінок, так звані інтелігенти. Розповідають про свої перші кроки на американській землі, як раду собі давали. "... каже одна — як приїхала до Америки, вписалася на ... (тут подала назву одної секти) університет". — Впадає в розмову дру га та подає: "Мій чоловік також скінчив .... університет". — Чую, що й третя ходила на той самий університет.

Гадаю собі: Надійде громадянство, коли перші кроки зачинає від власного образування на університеті. Певно набрали доброго знання із обсягу високої американської техніки або комерсійної зручности. Аж в одним моменті прикре для мене розчарування з тим "університетом". — "Я католичка — говорить одна — одначе мені не подобається той католицький фанатизм" — "В чімжеж він проявляється?" питаю. — "Прийшла я до сповіді — оповідає — і священик не хотів мені дати розрішення". — "За що?" — додаю. — "Та за той "університет" — Мене той "університет" живо завінтересував, бо перший раз чую, щоб за ходження на університет хтось не діставав розрішення. Та справа скоро виявилася, бо вийшло, що то був такий "університет", що образував тільки в науці тої секти. — "Чогож ви тих ходили ..." питаю — коли ви католичка?" — "Бо там давали підмогу" — впала досить стидлива відповідь. Я зрозумів добре, що то за "університет", що ще доплачує "своїм студентам". Переді мною став понурий образ: в одній малім товаристві аж трое молодих, інтелігентних людей знайшлося, яких перший "бизнес" на американській землі був — торгівля власним сумлінням, продажа батьківської віри. Хто то осуджує ... "фанатиком"!

Маю, теж в Америці іншого учня. Нині добре ситуований ситизен, працює о власних силах; маючи велику пріемність помогти розбитим по світі колишнім його професорам. Довідався він, що я живу у С...., сам приїхав до мене. Оповідає щиро про свое тверде життя в перших роках. — "Побув я тут пару місяців — розповідає — стрінув мене наш чоловік. Може хочете бути священиком?" — питає. — Організуємо ... церкву, та не маємо образованих людей, що хотілиб бути попами. Ви маєте середню школу, то ви станете у нас не тільки попом, але ще й з вас зробимо місіонаря". — "Який з мене священик — відповідаю, як ні богословія не вчився, ні не чую покликання до духовного стану. Ви ж атеіст .... і організуєте церкву? та ще й шукаєте духовних? Того не розумію а віри я міняти не хочу". — Замість на попа "новозорганізованої церкви" я пішов до пральні — оповідає дальше. — Тяжко я працював, так два доляри цілий день, разом з пігрями носив мішками мокре білля. Одначе, хвалити Бога, то все минуло і я нині добре устаткований" — кінчив свою повість життя.

Де характер, а де безхарактерність? Де збережена людська гідність а де вона загублена? Мабуть не треба буде довго виясняти!

(Б. Н.)

Небезпечний вік у дітей

Жаль стискає серце на вид тих дітей, що їм біда, нужда і недостаток товаришать уже від колиски і товаришити будуть до гробу. Як одні бідують, так з другої сторони багатші родичі з надмірної любови до своїх дітей дозволяють на все. Доростають ті діти, сходять на бездоріжжа, та легко можуть докотитися до упадку морального. Не честь, а сором впаде на голову такого батька, що на злі вчинки своїх дітей дивився крізь пальці. Доки дитина числить дитячі літа, доти добре. Та коли дійде до молодечих літ, тоді фальшивий, зрадливий світ манить її до себе. Дитиці в своїх думках зачинає житатися. Її тягне на танці, в невідповідне товариство, вечірні вистоювання. І з тої причини в душі повстає бунт, виповідання послуху родичам і Церкві. Особливо небезпечний то час для дітей, коли хлопці-підростки стають "кавалерами", а дівчата починають "дівувати". В тім часі найбільше душ марнується і сходить на злі дороги. Треба, щоб та молодь дістала релігійне виховання в дома, щоб не опускала церкви і ходила на науки - катехизму. Треба також, щоб молоді хлопці і дівчата читали добрі книжки та відповідні часописи, котрі поможуть їм знайти правильну дорогу життя. Родичі не повинні жалувати для своїх підростаючих синів і дочок тих кількадесять центів на добру книжку і часопись, бо вони можуть тоді бути спокійніші за долю і будучність своїх дітей, ніж тоді, коли вуличця буде їх одиноким дорадником.

ОБЛЕЧИНИ БРАТІВ - МОНАХІВ

Дня 28. липня ц. р., в день св. Володимира Великого, після торжественної Служби Божої в церкві Матери Божої Неустанної Помочі в Йорктоні, відбулося рідке торжество: **облечини сімох молодців.** Того дня сім учнів Ювеняту оо. Редемптористів: Йосиф Денищук, Іван Сирота, Василь Глют, Дмитро Библів, Іван Лантута, Миron Созанський і Григорій Новак з рук Впр. о. Ст. Бахталовського ЧНІ., прийняли монашу рясу, зрест і вервицю, та розпочали однорічний новіціят.

Дай Боже, щоби юнаки могли стати місіонарями Чина оо. Редемптористів та трудитись на славу Божу, добро українського народу й спасення душ.

День св. Володимира був рівночасно днем Українців католиків Йорктону днем молитви за справедливий мир у світі й повну свободу українського народу. В тім намірі відправлено того ж дня Богослужения в церкві та через Хрестом-Патямників Хрещення України. (Голос Спасителя).

"Бібліотека Добрих Книжок"

видала невелику, але дуже важну книжечку п. заг.:

"Мудрі подруги"

як 7-ме число Самоосвітніх Листків.

В ній представлено приступно, займаючо, але поважно обовязки й права супружого життя, від яких залежить щастя подружів. Автор дає також правдиву відповідь у світлі розуму, досвіду й віри на деякі труднощі й закиди. Ясно осуджує злочини модерного поганства, що підкопали родини навіть сильних народів, яким грозить упадок. Щоб наш нарід захоронити від подібної руїни, повинні головно ті, що завязують нову родину, бути освідомлені в тій справі, щоб не потягнув їх злий примір. Тому та книжечка повинна знайтися в руках кожної дорослої людини, що жиже або задумує жити в подружжі. Ціна книжечки ..... **10с.**

* * *

На днях вийшов також —

НОВИЙ КАТАЛЬОГ БІБЛІОТЕКИ ДОБРИХ КНИЖОК"

З огляду на те, що галицькі книгарні поищені або знищені, а видання галицькі вичерпуються, вартість старокрасвої книжки зросла. Бібліотека Добрих Книжок дістала перед самою війною дещо нових книжок, то ж може послужити ними до закладання чи побільшення бібліотек чи до приватного вжитку. Каталюг висилається даром, лиш проситься його використати та й другим показати. Добра книжка не правдивий приятель і вчитель.

Пишіть по каталюг на адресу:

Bibliotheka Dobrych Knyzok, Mundare, Alta.

ПОРЯДКИ БОГОСЛУЖЕНЬ

ВЕРЕСЕНЬ

15. Неділя 13-та по Сош. — Черніи Голден
21. Різдво Матері Божої — Федора Просперіті Дедук
22. Неділя 14-та по Сош. — Вох Бойл Калмер
27. Воздвиження Честного Хреста — Еремонт (храм) Гей Лейк (храм) Коперник
29. Неділя 15-та по Сош., СВЯТОГО ЙОСАФАТА — ЕДМОНТОН, ПРАЗНИК.

BASILIAN FATHERS
9648 - 100 Ave. Edmonton, Alta.

ВЕРЕСЕНЬ

15. Неділя 13 по Сош. — Ту Лейкс, Аншав
21. Різдво Пресв. Богородиці — Стрий (храм), Редвотер (храм)
22. Неділя 14 по Сош. — Спедден, Редвей
27. Воздвиження Честного Хреста — Давнінг (празник)
29. Неділя 15 по Сош. — Сінкі Лейк св. Онуфрія Гледстон

BASILIAN FATHERS
Box 8. Radway, Alta. Тел. 4.

ВЕРЕСЕНЬ

15. Неділя — Мічам, Саск.
21. Різдво Богородиці — Ростери Пресс. Богор.) храм.
22. Неділя — Борнів
27. Честного Хреста — Росери (св. Духа)
29. Неділя — Гернесей.

о. Петро Криворучка,
304-4th Ave. North, Saskatoon.

ВЕРЕСЕНЬ

15. Неділя 13 по Сош. — Мінк Ривер
21. Різдво Пр. Богородиці — Сифтон — Празник і Архиерейська Візитація. В годині 5 попополудні Архиерейська Візитація на Дріфтінг Ривер.
22. Неділя 14 по Сош. — Архиерейська Візитація на Вевлав, а о годині 5 попол. Архиерейська Візитація на Гренфел фірми холо Бабицейких.
27. Воздвиження Честного Хреста — Тутзейд
29. Неділя 15 по Сош. — Гренфел (Місто)

о. Мирон Кринущький,
Сифтон, Ман.

ВЕРЕСЕНЬ

15. Неділя — Етелберт — Поли Ривер
21. Рожд. Пр. Богор. — Вінніпегозіс, — фарми, храм. Драй Ривер.
22. Неділя — Медовлейк, Кулін.
27. Воздвиження Ч. Хр. — Мінк Крік. Слейтер.
29. Неділя Вінніпегозіс місто.

о. І. Коцун,
Етелберт, Ман.

ВЕРЕСЕНЬ

15. Неділя — Кендік
21. Різдво Пр. Богор. — Дайсарт
22. Неділя — Ріджайна
27. Возд. Честного Хреста — Гренфел
29. Неділя — Кінлінг

о. А. В. Фік,
1644 Оттава Ст., Ріджайна, Саск.
Телефон: 22053

ВЕРЕСЕНЬ

15. Неділя — Мардін
21. Субота Різдво Пр. Богородиці — Самбург
22. Неділя — Міттарк
27. Пятниця — Честного Хреста — Брукебі
29. Неділя — Нінвін

Український Греко-Католицький Парохіяльний Уряд, Принс Альберт

ВЕРЕСЕНЬ

15. Неділя — Вітків
21. Різдво Пр. Богора. — Геффорд церква Введення Пр. Д. М.
22. Неділя — Кридор св. Димитрія

Українська Греко-Католицька Місія, Геффорд, Саск.,
Телефон 282.

ВЕРЕСЕНЬ

21. Різдво М. Божої — Гімлі (храм)
22. Неділя — Гонор (Парки: читана Служба Божа).
29. Неділя — Парки (Гонор: читана Служба Божа).

ЖОВТЕНЬ

6. Неділя — Ст. Норберт
13. Неділя — Лаброкерн (храм)
20. Неділя — Парки (храм)

о. А. Луговий,
Вінніпег, Ман.

Преса в нинішних часах це побіч капіталу першорядна сила, котра править світом. (Ста нчславівський Епископ Григорій Хомишин: Завдання католицького часопису).

* * *

Ті, що позичають іншим газети, це рушники своєї преси й культури. Навіть найбідніших 10 людей може здоржити на часопис. ("Преса", ст. 177).

ВЕРЕСЕНЬ

15 Неділя 13-та по св. Духі — Москалики Восток Борщів Вилинщдон Ренфурая
21. Різдво Пресв. Богородиці — Лінор (храм) Краків Іннісфрі Р. М. Б. (храм) Чимкси (храм) Ентел Лейк (храм)
22. Неділя 14-та по св. Духі — Делф Іваєвки Тофілд Вестрена Моркемб Девонт церква Вознесення
27. Воздвиження Честного Хреста — Скаро (храм) Гладіярд Іннісфрі Воздв. Честного Хреста (храм) Мирнам
29. Неділя 15-та по св. Духі — Дервент, церква св. Юра Нортері Ведлій

BASILIAN FATHERS
Mundare, Alberta.

ВЕРЕСЕНЬ

15. Неділя 13 по Сош. —
21. Різдво Пресв. Богородиці — Транскона, Садлон (празник)
22. Неділя 14 по Сош. — Транскона Прайда (Бюті Парк Школа)
27. Воздвиження Честного Хреста — Тальберт, Гадашшил
29. Неділя 15 по Сош. — Кенора, Бронкенд

BASILIAN FATHERS
612 Flora Ave. Winnipeg, Man.

ВЕРЕСЕНЬ

15. Неділя — Бобулиці
21. Різдво Пресв. Богородиці — Доброводи (празник)
22. Неділя — Кизів.
27. Возд. Честного Хреста — Понас Лейк
29. Неділя — Кулків.

Українська Католицька Місія,
Рама, Саск.

ВЕРЕСЕНЬ

15. Неділя — Бюкенан
21. Різдво Пр. Богор. — Васильв
22. Неділя — Канора
27. Возд. Чес. Хреста — Ронінід
29. Неділя — Вернгам

о. Петро Пасічник.
Канора, Саск.

ВЕРЕСЕНЬ

15. Архиерейська Служба Божа і посвячення церкви в Гізберт Плейнс о 10 годині рано.
15. Неділя — Ешлиз, годину 5 попополудні Архиерейська Візитація і проповідь.
21. Різдво Пресв. Богородиці — Азолза
22. Неділя — Кслд
27. Возд. Чесн. Хреста — Шел Ривер (храм)
29. Валей Ривер (фарми). Пеглюра

о. А. Роборецький,
Вох 64. Давфин, Ман., Тел. 118.

ВЕРЕСЕНЬ

15. Неділя 13 по СС.Л. — Прийшове
21. Різдво Пресв. Богородиці — Бодіарі
22. Неділя 14 по СС.Л. — Алвена (фарми)
27. Воздвиження Честного Хреста — Алвена (місто)

о. Теодор Коцюба,
Вох 150. Алвена, Саск.

ВЕРЕСЕНЬ

15. Неділя — Гедеон Бей Джонкшен
21. Субота, Різдво Матері Божої — Вайт Віч (Сопон)
22. Неділя — Аррап Весна
27. Пятниця. Честного Хреста — Норквей
29. Неділя — Свап Плейн

о. П. Сірий,
Аррап, Саск.

ВЕРЕСЕНЬ

15. Неділя — Ендавор
21. Різдво Пресв. Богородиці — Челен (в домі А. Рачкевича)
22. Неділя — Порквопайн Плейн (місто)
27. Воздвиження Честного Хреста — Прейрі Ривер
29. Неділя — Доункрест

Українська Греко-Католицька Місія в Пріснл. Саск.

ВЕРЕСЕНЬ

15. Неділя — Ректен
21. Різдво Матери Божої — Город
22. Неділя — Сенні Лейк
27. Воздвиження Ч. Х. — Озерна
29. Неділя — Шел Лейк (Празник і Епископська Візитація) Година 4 попополудні — Город (Епископська Візитація)

Українська Греко-Католицька Місія в Сенді Лейк. Тел. 90-4.

Англійці заняли в пятницю данські острови Фаро, на північ від Англії. Острови мають стратегічне значіння.

ГОЛОСИ НАШИХ ЧИТАЧІВ

Вдатний Зїзд Б.У.К.-а в Норквей, Саск.

В суботу зрання дня 24-го серпня, погідне небо покрилось густими хмарами, почав накрапувати густий дощ. Мешканці околиці Норквей посумніли, бо вблизився день Зїзду а тут почав падати дощ, то тут то там ходять розмови, незнати чи завтра буде погода? Настав дощ, але густі мряки не устрували. В суботу з полудня приїхали Всч. оо.: Н. Сірий і Гр. Теплий і вечером відправлено Вечірню і Сповідь. В неділю рано, 25. серпня дальше небо затягнене густими хмарами, і знов чути розмови то тут то там, незнати чи хто приїде з дальших околиць? Однак всьо вийшло надсподівано. Около 9 годинн рано почали наплівати люди із дальших і ближчих околиць, нічо не спиняе людей доброі волі серед Українців католиків патріотів. Українці католики вже зрозуміли свій клич до єдности, вони розуміють, що в єдності сила народу тому спішать то автами то кіньми щоби заманіфестувати ту єдність і любов до Бога, любов до своєї віри і Церкви, свою любов до свого народу, і цю-ру віддану льояльність до своєї прибраної вітчини Канади. О годині 8-мій рано почалась читана Служба Божа, яку відправив Всч. о. Теплий; до Св. Причаста приступили ті, котрі були занятні на своїх позициях, відтак почалась Утреня, а о годині 10.30 почалась Торжественна Служба Божа, яку відправляв Всч. о. Сірий, співав місцевий хор під управою п. Петра Саламахи, проповіть на голосов о. Теплий. В часі Сл. Божої меса народу приступила до св. Сповіди і св. Причаста. По Службі Божій відправлено Супліканію і благодарственну пісню "Тебе Бога хвалим" — в намірени за український нарід. По закінченню Богослужения, всі удались до місцевої домівки при церкві на смачний обід.

В часі обіду привітав присутніх делегатів і бесідників місцевий голова БУК-а п. Василь Черевик, відтак покликав о. пароха Сірого до отворення Зїзду.

О. Сірий отворив Зїзд ядерною промовою і витає всіх делегатів, бесідників і всіх учасників Зїзду. В своій промові витав нашого улюбленого професора Впр. Брата Методія, ЧХШІ заслуженого дійча у вихованню нашої католицької молоді в Колегії св. Йосифа в Йорктоні і великого українського патріота, котрий посвятив своє життя для Бога і виховання нашої многонадійної української католицької молоді і посвяту до свого народу, який приїхав серед великої непогоди з далекого Йорктону. Витав о. Сірий нашого невтомного працівника на всіх ділянках, нашого нотаря п. Дм. Сікорського з Арран, Саск. і других бесідників і всіх присутних учасників, які зрозуміли клич і прибули на Зїзд.

По обіді о годині 3-ій почалась дальша програма Зїзду. Програмово проводив о. Сірий. Першим бесідником був Преп. Брат Методій. У своій річевій промові пояснив присутнім яка є ціль нинішнього зїзду, ціль організації БУК і завзивав молодь, щоби любила свою Церкву, щоби дорожила українською культурою, щоби були добрими горожанами Канади. Оповів свої враження з подорожі по Манітобі, Саскачевані і Альберті в часі вакацій з концертовою програмою, про жите наших людей, про пресу а найголовніше про виховання нашої молоді в католицькім дусі.

Від молодої з Арран, Саск., промовляла панна Лідія Загрійчук, що молодь католицька працює і хоче дальше працювати на всіх ділянках для Бога і віри і на славу українського народу. О. Сірий відчитав реферат Впов. посла п. Ореста Жеребка, котрий не міг прибути на зїзд а прислав свій реферат. Дальшим бесідником був Всч. о. Теплий, тема була як Українці католики мають організуватися при організації БУК. Своїм громовим голосом взивав Українців католиків вступати в ряди організації БУК-а, а головно, щоби наша католицька молодь організувалася при організації БУК-а, щоби вона була часна, щоби вміла шанувати права нашої Церкви, і виростала на потіху і на славу українського народу. Промови переплітано хоровим співом. Хор в церкві і рівнож в часі зїзду вивязався дуже добре під управою п. П. Саламахи. Дальший тяг промов. Промовляв п. Дмитро Сікорський, котрий найбільше інтересується фармерськими справами, які під теперішню хвилю кожний фармер повинен знати. Всі уважно вислухали добре підготованої промови і нагородили промовця гучними оплесками. Від української католицької молоді в Норквей промовляла панна Оля Черевик, на тему завдання української католицької дитини. Вона своїм ніжним голосом заінтересувала всіх, як українська католицька дівчина має поступати під сучасну хвилю. Дальше виступали наші молоденькі промовці в шкільнім віці, Михайло Маркевіч — тема, чаша українського народу, в якій вивязався дуже гарно. Другим був Дмитро Газдевич, тема — Українська Пословиця, вивязався дуже добре. Дальшим бесідником був п. Антін Загрійчук з Арран, Саск., "Кооперація", він дуже гарно і зрозуміло пояснив фармерам як наші фармері мають організуватися в кооперації, а головно збувати свій скот і друге через кооперативу. Від жіноцтва промовляла пані Гордійчук, з Арран, Саск. Тема — як ми маємо виховувати наших дітей, щоби вони були добрі католики. Публіка нагородила гучними оплесками. Представник від католицької молоді з Арран-Весна промовляв п. Михайло Сікорський, тема: Значіння і вартість молоді. Він представив як наша молодь повинна поступати на всіх ділянках релігійних, економічних і політичних справах. Пан Ілля Вигринчук студент фільософії говорив про замітки і обовязки, як виховувати нашу молодь. Він річево подав завваги, як наша молодь поступає, а як повинна поступати. При кінці виступає гість з далекої Манітоби з околиці Росбурн, Ман., п. Іван Гишка. Тема: Мої враження зі зїзду в Норквей, Саск. Читаю, каже, Українські Вісти і знаходжу оголошення: Зїзд БУК-а в Норквей, Саск. Заінтересувало мене дуже, поїхати, хотяй далеко, а приглянутися, як наші українські люди в Саскачевані організуються, і я дуже вдоволений(що міг бачити таку велику солідарність наших Українців католиків; що міг я почути гарного хору в церкві, як рівнож і світського хору, промов, та прочі підприємства. Мені на довго лишить ся в памяті цей день. Присутні нагородили гучними оплесками. На закінчення промов о. Сірий подякував всім делегатам, бесідникам, і всім учасникам зїзду і завзивав до дальшої невтомної праці на славу Божу і для добра нашого народу. Відтак Всч. о. Теплий відчитав резолюції і сказав що нині якраз відбувається український університет.

Зїзд закінчено гимнами: О Україно і Боже щасти.

Парохіянин з Норквей.

Несподіванка з нагоди 65-ліття уродин

(Кенора, Онт.)

В домі панства Черваків відбулася дня 31-го серпня мила несподіванка для Мирона Дмитришина, з нагоди його 65-ліття уродин. Пан Дмитришин, хоч не вчився на піаніста й не вміє літати, та на свої уродини політав собі яку мінуту в повітрі. Це таку параду справили йому приятелі й сусіди, що зійшлися на гостину: вони не позволили ювілятові перейти порога, але підняли з землі й занесли на руках до хати. Гостей було багато — навіть з Вінніпегу. Люди забавлялися довго, кейки зайдали, рікою водою запивали, а жартами доправляли.

Цю несподіванку зверичив також Впр. о. Сеньків ЧСВВ своєю присутністю. Отець зложив ювілятові побажання, а присутніх завізвав допомогти свій пресі. Зібрано $3.50.

Хай живе п-во Дмитришині, а також їхня донька пані Черваж, що не забула про свого старого батька в день його уродин.

Присутній.

Пращальний вечерок в Едмонтоні

День 2 вересня останеться довго в памяті о. Т. Добка, ЧСВВ. Того дня вечером зійшлися члени і членкині Марійського Товариства до школи Сестер, щоб справити несподіваний пращальний вечерок для свого Провідника — о. Добка, що відїзджав до Ванкуверу до обслуги тамошньої парохії.

Підчас смачної перекуски Всч. о. С. Шевчук ЧСВВ, зазначив працю й заслуги відходячого від нас о. Провідника.

Другим бесідником був п. М. Чехніта, управитель "Українських Вістей". У своїй глибоко зворушливій промові бесідник попрощав о. Добка і вручив йому гарний дарунок від молоді згаданого товариства.

З великим одушевленням промовив тоді о. Добко до своїх членів, подякував за дарунок і гарну забаву й запевнив, що хоч буде далеко від Едмонтону, то однак ніколи не забуде про нас.

По відспіванню многоліття, молодь розмовляла і при звуках українських пісень веселилася.

На цім місці складаємо Вам, Всеч. о. Добко, найщирішу подяку за Вашу невтомну працю, яку Ви вложили при Товаристві, й запевняємо Вас, що всі Ваші старанні увінчалися великим успіхом, бо всі поради і вказівки глибоко вкорінились у наших серцях і остануться з нами на довгі-довгі роки.

Бажаємо, щоб при Божому благословенні Ви могли в новозорганізованій парохії св. Стефана у Венкувері працювати на Божу славу, добро нашої Церкви й українського народу на многі і щаливі літа.

Василь Процьків.

Не буденна справа

Перегладаючи Українські Вісти, ч. 33-34 з 28. серпня, 1940 зауважив в дописі цікаве питання: "Де наша граматика?" Дуже добра думка, заінтересованого, а тимбільше, що як каже про себе: знаюсь не лиш рідної але англійської, французької і латинської мови. Заінтересований звертає увагу на неправильности в буквальним складі нашої письменної мови, як хибні прояви в повоєнній українській літературі, що утруднює студентам в науці, вивченя нашої мови. Показуючи живі приміри, в уживанню букв: і, ї, й, и, г, ґ, з, ж, повоєнного вибагливого уживання. Він каже, що можна і повинно обходитись, говорить: думаю, що ми, повинні усіми способами стреміти до того щоби наша мова була гарна, образна і якнайлекша до вивчення. Не так як в Хінах, де кожний инше і говорить як йому подобається. В нас повинні бути загальні правила, оскілько можна їх сопісно придержуватись. Чоловік, що инше хоче знати, котрі форма має бути правильна; уживати і чи и, г чи ґ, з чи ж, з чи й, подвоювати співзвуки чи ні? В таких справах, говорив заінтересований; можна оправдати Арабів, Сирійців або Жидів, не нас, тимбільше що обставини так зложились, що ми не можемо, і хто знає чи зможемо числити на літературну поміч зі старого краю? Кращої думки не було би треба, бо і справді, в нас в Канаді письменна мова зсувається зі своєї правильности на небажаний нам жаргон чи гаркітню. Попри гарну думку заінтересований упевнює нас що не треба нам боятись загально прийнятих англійських слів, яких не легко заступити іншими словами, не подумавши якісь українізовані слова, що відповідають на такі речі, як военна тенька, ревматизм, процент і т. п.

Тут можна звернути увагу шановному авторови згаданої статті, що наша українська мова має свої слова, майже на всі речі і прояви, без надумок і позичок і той хіба не зпне того, хто свою мову забув, або не шанує. Чи може відсотки, костюми, бодня, повз, хвилено, напад, забір, слова не наші? Чого нам говорити: колуєм, як и нас є свое слово "клечемо"? Або читаємо в українській часописи: Саскачеванський говернмен редукує таксу. Або: Німці окупували Францію; чого мамби окупувати, як вони її забрали силою? Чого мамби чоловік говорити: я биздував слабко, як він будуе слабко або хтів? Чого писати: Британські війська зчекували німецький рейд дане: Британська армія стримала або здавала німецький наступ? Чого або диктувати, як можна зречись? Подібного можна писати багато, але хто тим клопочеться, знайде приміри в часописах. Чи можна дивуватись фармерові, робітникові або іншому смертельному, як наші писателі, редактори і тим подібні, що вставляються, а може не знають своєї мови, перебираючи новини з чужомовних часописей пускають їх так як вони звучать в даній мові. Чужої

то щоби,своєї встидатися і пугатись. Міжнародних слів треба в медицині, в правах і в инших місцях, де пожадний секрет, щоби будьхто, такої штуки не виконав самий. В часописах, де треба захопити вулицю, нам секретів на треба, а треба говорити якнайбільше зрозуміло, щоби мати валив, притяг, зверхність, от що. Щоби нас не зрікались, не ошмягли. Най читають свою українську пресу, а не чужомовну, як вже робиться. Ми мусимо себе розумїти, щоб одни одного з довірям шанувяв.

І. А. П.

Примірний вечерок

(Ройкрофт, Алта.)

Член Української греко-католицької Церкви п. І. Разлик по святочному вшанував 35-літній день уродин своєї дружини Галі, 31. серпня, 1940. В його домі відправив Службу Божу о. Сінчук ЧСВВ за здоровля ювілятки, котра також приступила до св. Тайн. Чи не християнський взірець? В вечір посходились родина та сусіди, котрі були запрошені, щоб взяти участь побіч домашніх і разом з ними забавитись, поговорити та поспівати.

О. Сінчук сказав кілька щирих слів на адресу ювілятки і пожелав щоби многі літа прожила зі своїм мужем, та щоб своїх 5 діточок згодувати, вихувати і потіхи з них дібратись.

П. В. Вернюк заклинав присутних щоби зложили жертву на Українські Вісти та Свічко. Зібрано по $1.10 на обі газети. Щира подяка всім жертводавцям.

Гість.

ЩО СПРИЧИНЯЄ СИВІННЯ?

Що робити, щоб не сивіти? Як приверпути сивому волосєю назад його природній колір природним способом? Пишіть по безплатний обьяснік.

HAIR & SCALP SPECIALTY (Dept. D)

ДОМІНІЯ КАНАДИ
Друга Воєнна Позичка
$300,000,000

МІНІСТЕР ФІНАНСІВ УПОВАЖНИВ БАНК КАНАДИ ПРОГОЛОСИТИ ОФЕРТУ НА ПОЗИЧКУ В ГОТІВЦІ НА ТАКИХ УСЛІВЯХ:

3-Процентові Бонди виплатні дня 1-го жовтня, 1952

для зголошення на або після 1 жовтня, 1949.

Випускова Ціна: 98.75% і призбираний відсоток, що принесе 3.125% до часу виплатности

Бонди будуть виставлені: $100, $500, $1,000

Правительство зужиє ті гроші на фінансування военних видатків.

Гроші мають бути вплачені в повній сумі при одержанні цертифікату на або після 1 жовтня, 1940.

Істина й відсотки будуть платні в законних грошах Канади. Відсотки будуть вплачувані без оплат що-піврічно в якійнебудь галузї кожного чартерованого банку в Канаді. Бонди будуть датовані 1 жовтня, 1940.

У злуці з проголошенням, яке зробив Міністер Фінансів на 18 серпня, 1940, Банк Канади дістав право оголосити, що принимативметься аплікації власників 4½% Бондів Домінії Канади, яких речинець кінчиться 1 вересня, 1940, а які ще не предложено до виплати, на заміну рівновартісних додаткових бондів повищого випуску. 4½% Бонди прийняті на заміну (з долученим останнім купоном) будуть цінитися по 100.25%, а різницю в грошах у користь апліканта полагодиться в часі доставлення новних Бондів, на або після 1 жовтня, 1940.

Субскрипцію в готівці й аплікації на заміну старих бондів за нові треба виносити через котрогобудь інвестмент ділера, стак броквера або через котрунебудь галузь кожного чартерованого банку в Канаді, від котрого можна одержати копії урядового пляну з повними подробицями нового випуску бондів.

Міністр Фінансів резервує собі право прийняти грошеву субскрипцію вцілости або частинно.

Листи для субскрепцій у готівці й аплікації на заміну старих бондів за нові будуть виставлені в Банку Канади в Оттаві, о 9 годині рано східнього денного часу, в понеділок, 9 вересня, 1940, і можуть бути закриті колинебудь на розпорядження Міністра Фінансів, із або без попередження.

Оттава, 6 вересня, 1940.

Срібне весілля в Едмонтоні

Около 50 осіб з родини і приятелів з Вегревилу й околиці зробили велику несподіванку для п-ва Ів. Приступів з нагоди їх 25-ліття подружого життя, в їхнім домі в Едмонтоні.

По вечері дружина д-ра Якимішака по короткій промові вручила любим ювілятам в імени присутніх гостей гарне срібне чайне начиння. Заразом пані Якимішакова побажала любим ювілятам здоровля, щастя та веселости і многих літ. Пині А. Богайчук у короткій але теплій промові висловила признання ювілятам за їх поступ, кажучи, що перших 25 літ супружого життя є найтяжчих, тому других 25 літ повинні бути дуже надійні і щасливі. Вона піднесла ювілятам тост. Пан Р. Людвиг у своїй промові переблр великі обовязки родичів і сказав, що ювілята варт похвали за своє поступования та добре виховання таких гарних та образованих дочок: Таксамо був від читанний лист від п. Сисака, який не міг прибути. Він зложив ювілятам побажання.

Присутні гості не забули й про "Українські Вісти" і зложили на їх пресовий фонд $1.50. Отсі гості були присутні:

З Вегревил, Алта.: пані док торова Якимішак, пані М. Звсібіда, пані Т. Федорук, п. Ів. Кибрак, Ів. Пальцат, п. Стахів, п. Гоголь, п-во: В. Лемішка, Ів. Петацький, А. Богайчук, Р. Людвиг, Онуфрійчук, Ю. Поніч, П. Дячук, Ф. Унігаріон.

З Моркемб, Алта.: п-во.: Ів. міляр, Ів. Сочків, пані Демкова.

З Ту Гилдс, Алта.: п-во: П. Міськів, Ів. Савчук, пані Стоця і п. М. Савчук.

З Едмонтону: п-во: М. Мазурик, М. Трук, Ри. Мельничук, Ри. Петецький, Ю. Ворощук, пані П. Костинюк, панночки: Марійка й Розалія Приступа, Емілія Мазурик і Розалія Петецько; пп. Н. Трук, Орест Демко, Михайло і Томас Мельничук.

Присутній.

ЧИ ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ У ВІЙНІ?

З Ню Йорку подають таке:

Заграничні обсерватори в Злучених Державах, головнож про-аліянтські кореспонденти стверджують, що Зл. Держави є вже в війні то стороні Британії. Таку опінію висказує між іншими Брюс Гетчисон. На чім опирається опінія, що Злучені Держави е у війні? На простім розумованню.

Доки війна велася на европейськім континенті і доки Франція воювала, Америка висилала поміч аліянтам у виді военних достав. Одначе в Злучених Державах велася дискусія на тему безпосередньої участи у війні, через висилку також кораблів, летунів, змото призовних дивізій і т. д.

З хвилею, коли війна перенеслася з европейського континенту до Великої Британії й Африки, Америка не потребує висилати ніякої армії, щоби брати участь по стороні Великої Британії.

Вистарчить висилати щораз більшу технічну поміч і Злучені Держави те власне й роблять. У той спосіб твориться кооперація британського й американського промислу до війни проти "осі". Американські летуни і інструктори беруть участь у вишколі летунів для Британії або самі йдуть на фронт.

Наразі американський летний чий, повязовий і т. д. промисл доперва розвивається на масову скалю, так, що Злучені Держави не можуть більше робити для Англії, як саме тепер роблять. Але фактично через самозосередочування і кооперацію з британською военною машиною Злучені Держави є неначе у війні, на погляд части ни кореспондентів.

Інші, меньше бажаючі участи Америки у війні по стороні Великої Британії остерігають проти дуренія себе. Загал публичної опінії в Америці є так дуже проти всякої участи в европейській війні Злучених Держав, що навіть Розвелт і його прихильники мусять для виборчих цілей занимати ізоляційне становище.

Америка має в тій хвилі до вибору представників двох великих партій і інтересів, як кандидатів на президента. Од ним з них є Розвелт, а другим Вилкі. Вилкого бідиші кляси не хочуть поперти, бо є він отвертим представником Вол стріту, й американських консерватистів. Щодо Розвелта, то є загальне переконання, що він потягне Злучені Держави у війну, якщо буде вибраний президентом.

Американський кореспондент що перебув довший час на британськім кораблі на Атлянтіськім Океані, стверджує, що не зважаючи на напади нїмецьких субмарин і літаків, сотні британських кораблів щасливо допливають кожного дня до британських пристаней.

Юра Шкрумеляк.

Галичани в Києві

31-ГО СЕРПНЯ, 1919 РОКУ.

Через Київ до Львова.

Дунаївці, на Україні, при кінці липня 1919 р. Сонце щойно зійшло, небо без хмаринки, заповідається чудесна погода, аби тільки не густий сірий порох, що вже вспіли зробити вчасні підводи. Гей, коли б тільки не той їдкий порох, що хмарами знімається над широкими українськими шляхами. Гей, дався той порох добре в знаття стрілецьким стомленим грудям.

На роздоріжжі — серед містечка — що бачимо? Вистроєні ряди галицьких сотень, готових до походу. Чи можна повірити, що ті самі помучені тіні, що заледве десять днів тому лишили за собою свій бідолашний край, ті самі стоять тепер свіжі, бадьорі, готові до походу — не на спочинок, але до бою з другим ворогом — большевиками! Так, це ті самі що недавно перейшли Збруч, щоб відпочати по надлюдських трудах нерівної боротьби та набрати сил до дальшої борні. Щоб відпочати — в гостях у свого брата.

Та не було часу відпочивати. Двір рідного брата загрожений з усіх боків ворогами — треба рятувати його, рятувати, добуваючи останніх сил.

Бо це брат рідний. І коли ми поставимо його на ноги, він тоді не дасть нам пропасти. Вичистити широку Україну від ворожої орди, добути матір українських городів, подати руки братам Полтавцям, Чернигівцям, Кубанцям — ось наше найближче завдання. А потім — та це вже дурниця! Через Київ просто до Львова!

І не схотіли ми довго відпочивати. Не чекали ні на приобіцяний однострій з Румунії, ні на українську шкіру на чоботи. Та ж ми не діти. Треба, то треба, — підемо й босі і голі. Дайте тільки трохи хліба. Не чекали ми й на підвищення плати за нормою наддніпрянської армії. Суєта! Наперед збудувати хату а опісля вже порядкувати внутрі.

І пішли ми надовго в боєвий тан; і станули в ряди як би нічого. Сильні, тверді вони — і непохитні. Ті самі, що й там — під Городком і Довгомостисками. Тільки трохи споважніли, тільки трохи посумніли, — а завзяття стало більш понуре, камяне.

Не чути веселих жартів, як там — у рідних окопах, — і пісні притихли, якось не складаються, стратили свою звучність.

Зате карність прибула. А це головне! Що було нездале духом, не витривале, непатріотичне, несвідоме й не товариське, те лишилось по тім боці, або нікчемно втікло вже звідсіль. Лишилось добірне товариство, шумовиння відпало.

І до своїх старшин почулись тут стрільці ближчими, ріднішими — братами. Там підкопували їхні довірря якісь ворожі, рафіновані інформації — про зраду, продажність і нещирість "панів офіцирів", — тут за Збручем, це все відпало. Старшина переніс і перетерпів те саме, що й простий стрілець, гинув в останніх боях густіше, як його рядовик — і доказав коштом своєї посвяти свою щирість і братерство. Оттимто половина тієї сили, що була там, значить тепер більше, як перше подвійна чисельністю армія. Держить її свідома карність і щирість у взаємних старшого з молодшим, інтелігента з селянином. Що ж нам тепер добути Проскурів, Жмеринку, Винницю, Козятин, Київ! Тільки скорше, скорше, скорше!

— Перша сотня, позір! — Руш!

Пішли. Одна за другою, два курені — вісім сот крісів — під Бережанами було ще 1,600! Пішли на Проскурів. Саме в цю годину вирушать сотки таких сотень ріжними шляхами на схід і на північ — і пруть, пруть переможно вперед.

Хочете бачити ті шляхи? Загляньте до Начальної Команди. В одноповерховій камяниці при головній дорозі розтягнувся саме штаб генерала Тарнавського. Іде вже гарячкова робота. Ніхто не має хвилини зайвого часу. Від стола до стола, від карти до карти.

Що хвилини дзвонять телефони.

— Гало! — Начальна!

Гало! Тут третій корпус! Сема бригада Бізанца зайняла цеї ночі (й вичисляє місцевості). Відзначились: сотник Волощук, сотник Чарнецький.

Гало! Тут перший корпус! Ми готові! Чекаємо дальших диспозицій!

— Хтось просить кватири сотника Турчина.

— Пане товаришу, шкода шукати. Переночуйте денебудь. Ми завтра вирушаємо до Бару, а потім до Винниці!

— Але Винниця ще не зайнята!

— То буде — заки ми доїдемо.

Дехто біжить до вікна. Переїзджає батерія полевих гармат. Коні, як змиї, ледви їх держать гарматчики, що їдуть з питомою собі гордістю.

Всюди гамір, накликання, ділові розмови, урядові звіти, тут і там лайка. На всіх видно поспіх, — наче б кожний говорив собі в душі: зроблю скорше це — то скорше буду там.

Тільки скорше! Скорше!

У Києві.

Київ, 31 серпня, 1919.

Ось де ми опинились по одномісячній офензиві! Де занесла нас стихія безстримного наступу! В серце Великої України! Побачили сини Галича Золоті Ворота, усміхнулась до них Десятинна Церква. Привітали нас діти і старці цвітами, окликами — Слава! Вмаїлась наша Мати синьо-жовтими хоругвами, заквітчалася львами, тризубами. Замаїли наші прапори, ткані й вишивані у Львові, Галичі, Коломиї, Станиславові — та посвячені в Розвадові, в Коші Січовому. Залунала наша пісня рідна і сплелася з піснею братів наддніпрянських як сестриця з сестрицею! Залунала та вдарила вулицями, як та хвиля берегами.

Московщина і Балкан

Поруч зі збройною боротьбою відбувається в Европі гостра політична боротьба. Вона набуває особливої інтензивности по закінченні кожного нового акту сучасної крівавої трагедії.

Перед війною доводилось нам зазначувати багато разів, що сила Московщини полягає лише в суперечках і боротьбі поміж великодержавами. Найкращим доказом слушности цього твердження, на яке в Европі на жаль не зважалося, є те, що Московщина спромоглась по вибусі війни вперше поширити межі СССР далеко на захід. Але слушним є це твердження й тепер, в часі війни. Московський уряд лишався нечинним доти, доки поважніших боїв не було. Але вже бої в Норвегії дали нагоду московській дипльоматії розвинути її чинність в Швеції. Поширення боїв на Голяндію, Бельгію і північну Францію та відтягнення головних німецьких сил на захід дозволили московському урядові розвинути енергійну акцію в Будапешті, Букарешті, а передусім у Білгороді.

Вже в половині травня повідомлялося в европейській пресі про те, що московський уряд скупчує значні військові сили на Карпатах в угорсько-румунськім куті, та на румунськім кордоні взагалі, а зокрема особливо в Одесі. До цього советська преса, як наприклад "Ізвєстія" з 16. травня додавала такі міркування: "Можна гадати, що держави навколо Середземного моря та Балканський півострів зробляться незабаром новим полем війни". Особливу увагу часопис звертав на чинність Італії, зазначуючи, що вона переводить очевидно свої пляни скупчуючи воєнні сили на острові Пантелярія та на Додеканезі. Коли з першого з цих островів можна, по думці часопису, загрожувати хіба Мальту, то з другого можна розпочати збройну акцію, що загрожуватиме "інтересам СССР та заприязненим з ним державам Ближнього Сходу..." Які саме держави "заприязнені" з Москвою, лишається справді її власною таємницею, якої советська преса не зраджує. Очевидно тут натякається на Туреччину. Разом з тим звертається орган московського уряду до "деяких малих невтральних держав", очевидно там-же на Балкані, "що мають нахил сприяти дальшому розпаленню війни", і попереджає їх, що таку їх політику треба уважати самогубною.

Оскільки не лише приязні, а й взагалі якоїсь спільноти інтересів поміж Московщиною та якоюсь іншою державою не може бути, треба розуміти кожне московське твердження коли й не обовязково навідворот, то в кожнім разі з великим застереженням. Коли Московщина обстоює балканську невтральність, то очевидно лише для того, щоб в сприятливім моменті її на власну користь порушити. Тимчасом московський уряд просто боїться, що коли військо якоїсь з великих держав зявиться на Балкані, то роля москвинів там автоматично кінчиться.

Хоч і можна припустити, що урядова французька агенція Авас подає до відома те, що їй хочеться бачити, але її повідомлення з 1. червня з Будапешту досить характеристичне, а саме, що московський уряд має запропонувати угорському загарантування проти переходу німецького війська в східнім напрямі, при умові, що Мадярщина не піддасться німецькому тисненню. При тім мав московський уряд зазначити, що він не згодиться на те, щоб Німці, занявши Угорщину, відокремили таким чином "північних словян від словян південної Европи".

Можна мати справді дуже великий сумнів, щоб московський уряд зважився противитися отверто німецьким плянам, але не підлягає сумнівові, що Московщина активізує свою панславістичну політику на Балкані, яка стоїть в тіснім звязку з екстермінаційною московською політикою супроти поневолених націй СССР. Недурно паризькі "Пасліеднія Новости" витали висліди останнього перепису в СССР, що стверджують винищення частини української нації, і обчислюють, яку значну перевагу матимуть всі "три словянські народи разом" над несловянським населенням "Союзу".

Нова панславістична московська хвиля прямує головно проти Югославії. Політика московська тут ані трохи не нова. Протиіталійська московська політика в Югославії є звичайним поновленням протинімецької московської політики в ЧСР. Як московський уряд гарантував свого часу чеську державу проти нападу Німеччини, так він пропонує тепер гарантувати Югославію проти нападу Італії. Наслідки цього моглиб бути, розуміється, також тіж самі. Основою цеї московської акції є югословянсько-советський договір, заключенню якого сприяли властиво і Німеччина, і сама навіть Італія. До тогож ані деякого страху Югославії перед Італією, ні сербських москвофільських сантиментів цілком не дасться заперечити.

Та сама агенція Авас ще повідомляла з Білгороду про урочисте прицяття московської торговельної місії під проводом Лаврентева, протягом якого міністр торгу Андрес мав заявити, що підписана торговельна умова цінна для Югославії не лише з господарського, але й з політичного погляду. Він промовляв далі про довго очікуване відновлення зносин з великим російським народом, про расове спорідненя, про культурні традиції та бажання югославянського народу відновити можливо скорше приязнь з російським робітничо-селянським народом. На цю промову, виголошену в московській мові, відповідав в тімже дусі і Лаврентєв.

Надавати великого значіння урочистим промовам звичайно не потрібно, особливо коли їх виголошують такі тверезі політики, якими є Югославяни, але всеж вони можуть мати й деяке симптоматичне значіння. Поза тим втягнення московського уряду на Балкані, чи деінде в Европі, до сучасної війни, ми Українці можемо лише витати. Чим скорше і чим виразніше москвини зрадять свої справжні наміри, тим гірше для них і тим краще для Украіни та інших поневолених націй СССР. Намагаючись вже тепер забезпечити шляхи московського імперіялізму на Балкан, збільшує московський уряд лише можність прискореного розбиття самого ССР.

К. В. ("Свобода").

185-річчя громозводу. — Цього року минає 185 років від часу, коли чеський учений, монах Прокоп Дівіс, винайшов громозвід. Цей громозвід ужили перший раз 1754 року в Проміцах на Моравії.

ХИБИ СЕРЦЯ

Хиби серця це дефекти заставок і серцевих усть (кінчин). Вони виступають найчастіше в виді недомикання заставок, звуження усть або комбінації тих обох змін. Хиби ті можуть бути вроджені та набуті. Щоби зрозуміти механізм їх повстання, треба щось знати про саме серце.

Серце відограє в кровоноснім укладі ролю ссучо-гнетучої помпи і заразом роздільчої стації. Відповідно до того серце поділене наздовж сильною і непропускальною перегородою на дві половини: праву і ліву. Кожна половина складається з передсінки й комори. Кров зі всіх тканок і органів тіла насичена двоокисом вугля, напливає наперед до правого передсінка серця і звідти пливе до правої комори, котра висилає кров до легенів. В легенях кров позбувається двоокису вугля, побирає запас окису і вертає до серця, але вже до лівого передсінка. Потім перепливає до лівої комори, звідти бючками розходиться по цілім тілі. Постійний напрям кровообігу удержують серцеві заставки, вен тилі в серцевих отворах.

Підчас ріжних заразливих недуг, дуже часто при острім ревматизмі й ангіні, до крови дістаються заразки, кружать з нею разом і задержуються на серцевих заставках, на їх вільних берегах або в місці їх причінлення до стінки серцевого устя, та викликають запалення тканки, що вистелює їх т. зв. запалення осердя. Часом наступає смерть, частіше виздоровлення. Залежно від місця повстає здеформування і недомикання заставок, або звуження устя або одно і друге рівночасно.

В такий переважно спосіб повстають серцеві хиби. Наслідком їх є забурення кровообігу в самім серці. Коли заставки не замикаються, частина крови, випхненої з комори або передсінка, вертає назад; тимчасом другим устям напливає знов кров. Таким чином дана частина серця постійно переповнена кровю і мусить виконувати збільшену працю. Стінки серця зразу розтягаються, потім переростають і грубіють, як кожний тяжко працюючий мяз. Тоді хиба серця вирівнана. Зміни в серці не можуть лишатися без впливу на організм. Зчасом інші відтинки серцевих мязів приміняються до нових умовин праці. Одначе вкінці сила серцевих мязів зачинає вичерпуватися і виступають обяви недомагання серця зі всіми наслідками того стану.

Люди з хибою серця жиють дуже часто до пізної старости і не відчувають ніяких недомагань. Очевидно, вони мусять бути обережні і не перетяжувати працюючого серцевого мяза. Навіть коли вже виступлять прояви недомагання, можна їх на довший час усунути відповідним ліченням.

Погляди американської суспільности

Департамент реклями світової вистави в Ню Йорку повідомляє, що внаслідок розпитувань ріжних людей, з ріжних сторін Америки, що прибувають на світову виставу, можна було ствердити, що американський загал має такі погляди на ріжні суспільні справи. Чотири пятини Американців вважає примусову службу потрібною. Девять десятих характеризують націстичну Німеччину й фашистівську Італію як цілковито варварські краї. Три четвертини — що опір Британії є в теперішню хвилину нашою обороною. Сім десятих думають, що ми тепер є загрожені збоку націстичної Німеччини. Дві третіх одобрюють американську продажу літаків і контрторпедовців Британії. 50 процент опрокинули би всі теперішні закони, що стоять на перешкоді такій помочі Британії. 40 процент дозволили б Британії уживання наших портів для направи і вдержання її кораблів, а 20 процент дозволили б Британії вживати наші порти як бази для війни. Проте тільки один на десять висказувався за те, щоб Америка активно вступила в европейську війну.

поставити свою пресу. ("Преса", ст. 177).

* *

Кожний католик, котрий розуміє вагу католицької преси, повинен передплачувати католицькі часописи й інших наклонювати до того.

Яблуко найздоровший овоч

Сире, дозріле, золотистого коліру яблуко, є одним з найздоровших овочів, які знаємо. Цей факт потверджують лікарі всіх країв. Про високу вартість яблука для здоровля, говорить теж і простонародня медицина від соток літ. В Англії, наприклад, уважають за найліпший спосіб охорони перед недугами, споживання сирого яблука щоденно вечером, перед спанням. Народне англійське прислівя звучить: — "Вон епл е дей кіпс да доктор авей". Подібні народні прислівя спотикаємо і в інших народів. Новітня медицина потверджує цілковито ту стару віру і днесь зі сирих яблук виробляють фармацевтично-хемічні фабрики найуспішніше ділаючі ліки проти кишкових недуг у немовлят, дітей, а також дорослих осіб.

Яблуко містить в собі багато фосфорових солей, конечних для наших нервових комірок. Яблуко ділає також приспішуючо на діяльність печінки. Містить воно протигнильні субстанції, що приспішують травлення. Яблуко приспішує теж діяльність нирок і причиняється в той спосіб до прочищення крови. Дуже важне є теж механічне очищування зубів і ясен в часі гризення сирого яблука; є це один з найліпших способів чищення зубів, частин між зубами й ясен. Люди, які терплять на неприятний запах з губи певно зауважали, що безпосередньо по спожиттю яблука зникає на якийсь час цей немилий запах.

Сире яблуко є значно здоровше від вареного або печеного. Передовсім яблука є дуже здорові для дітей. Кожна дитина повинна споживати щоденно ввечері — безпосередньо перед спанням сире, обібране зі шкірки, яблуко. Споживати його належить поволі, розгризаючи його докладно і розжовуючи добре в устах. Яблуко, яке споживається скоро і зле розгризається, може викликати перешкоди в травленню, а навіть хвилеві болі.

Безпосередньо по спожиттю яблука не належить пити значної скількости води, а можна тільки в разі спраги випити лиш трошки води. Треба памятати, що сирі яблука є лиш тоді здорові, якщо є цілковито дозрілі, жовтої, червоної, бронзової або золотистої краски. Зелених яблук у сирім стані не треба ніколи споживати, бо в тім стані є вони трудні до стравлення, особливо тоді, як їх споживається в більшій кількости. Зелені яблука надаються одначе знаменито на компоти.

"Невтральна худоба"

Підчас китайсько-японської війни трапляються дуже часто прецікаві випадки. Ніпонські вояки заховуються в здобутих землях очевидно як володарі й реквірують від убогого населення ввесь його нужденний добуток, як збіжжя й худобу. Одначе дуже часто лучається, що ніпонські вояки реквірують череди худоби що не належать до Китайців, але до Англійців і Американців, які, щоб забезпечитись перед такими випадками, рішили на майбутнє завісити своїй худобі на шиях прапорці своїх держав. Спеціяльно в околицях Лучов можна тепер завважити багато штук тої "екстериторіяльної" худоби, що з повагою носить на шиях національні прапорці, а яких ніпонці не зачіпають.

Совєти про дружбу з Німеччиною

В той самий час, коли німецька преса розписувалась широко про те, що між Совєтами і Німеччиною настала "вічна згода", та що обидві держави порозумілись уже в справі всіх европейських проблєм, совєтські ґазети передавали подібне теж і своїм читачам. "Ізвєстія" написали, що підписання совєтсько німецького договору про ненапад, яке наступило тому рік, було "справжнім зворотним пунктом не тільки в історії совєтсько-німецьких відносин, але також в історії цілої Европи, а навіть і не тільки Европи". Далі сказано, що совєтсько-німецьке порозуміння "закінчило ворожнечу і війну, до якої наклонювали штучно провокатори". А що далі "Ізвєстія" зазначили, що як Совєти так і Німеччина прийшли до переконання, що "ідеольоґічні ріжниці та ріжні державні лади не повинні бути перешкодою для добросусідських відносин між державами".

Волтер Дюренті, довголітній кореспондент часопису "Ди Ню Йорк Таймс" з Москви, відомий зі свого совєтофільства, пише, що в Росії далі нема великої прихильности до Німеччини. Совєти переконанні, каже Дюренті, що коли б війна Німеччини з Англією скінчилась німецькою невдачею, то Німці, скорше чи пізніше, таки звернуть свою увагу на Одесу, Ростов і Істанбул, себто на Україну і Туреччину. Заразом подає, що "Червона Звізда", орган червоної армії, пишучи про війну Німеччини з Англією, сумнівається, чи Німеччині вдасться поконати Анґлію через напад на край, чи через бомбардування з літаків.

100-Процент Чистий Лай
ПЕЛЮСТКАМИ

Foremost

ПАКОВАНИЙ В ЕДМОНТОНІ

Особливо відповідний до Роблення Твердого Мила

На відворотній стороні наліпки є точні вказівки в українській мові про те як виробляти мило.

H. H. COOPER LIMITED
EDMONTON, ALTA.

ФРАНЦІЯ ВПАЛА ЧЕРЕЗ ЛІНИВСТВО, НЕЗДАРНІСТЬ І САБОТАЖ

Уряд маршала Петена у Франції формально вндвигнув обвинувачення перед високим судом останнього відклику проти бувших провідників держави та армії, що вони зрадили державу, випроваджуючи її неприготовану до війни й розгрому.

Обвинувачення не обчислює нікого поіменно, а називає їх загально п. Х." З ходом процесу можна буде підтягнути під це означення, коло слід.

Коли в суді в Ріом поставлено повне обвинувачення, старий маршал, як голова держави, виголосив через радіо догану обвинуваченим, між якими є й бувший премієр Едвард Даладіє та бувший головний командант Густав Гамелен. Петен сказав, що Франція впала через лінивство, нездарність і навіть саботаж. Він додав, що причини нещастя Франції не зникли і не зникнуть, поки не відбудеться "зміна людей."

Вороги держави, сказав Петен, досі діють у неокупованій частині Франції, й він подав до відома, що незадовго будуть зміни, щоб вимести зраду. Він приобіцяв, що революція, яка зачалась між вищими, переходом від парляментарного до авторитетного режиму, спуститься нижче, щоб обняти всіх тих, що повинні виконувати накази держави, але не роблять цього через некомпетентність або зраду.

Судове обвинувачення звернене проти неозначених ближче "міністрів, бувших міністрів і їх безпосередніх цивільних та військових підчинених." Воно вимагає, щоб суд розслідив періоди перед війною і в часі війни та зробив точніші обвинувачення, а тимчасом, щоб слідство було звернене лиш проти "пана Х." Від часу до часу мають бути публично оголошувані особи, що мали б підходити під назву "пана Х."

Обвинувачення прочитано на протязі 3 і пів хвилини публичної сесії, після чого сесію замкнено, але за 2 і пів години суд зібрався знову, щоб оповістити, що назначено трьох суддів для перепровадження слідства.

Як кажуть поінформовані, в обвинувачення напевно включені ті бувші премієри: Леон Блум, Едвард Даладіє і Пол Рейно, чотири бувші міністри: Цезар Кампінчі, Івон Делбо, Пер Кот і Гю Шамбо, та бувший шеф генерального штабу, генерал Ґустав Гамелен.

Жінка з бородою. У Франції в Епіналь померла на 74 році життя бородата жінка на прізвище Делайт, що мала яснорусу бороду й великі вуси. Бороди й вусів ніколи не голила й ніколи тим не переймалася. Мала також мужа, що з ним пережила багато щасливих років. По його смерти відчинила каварню, яка добре велася. П. Делайт тішилася великою популярністю. Незвичайно любила квіти й звірята, одягалася завжди як жінка, любила свої домашні зайняття.

ЗАГАДКИ

1) Які годинники показують тільки погідні години?

2) Як то зробити, щоб половина з дванадцять було 7?

3) Як написати тисячу самими девятками?

4) На хаті сиділо 5 воробців. Хтось стрілив і один воробець упав. Скільки воробців остало на хаті?

5) Два батьки і два сини застрілили три заяці, але кожний з них приніс одного заяця. Як це могло статися?

6) Що мусить мати кожний чоловік, кожний звір, птах, риба, ростина, одним словом кожне сотворіння і кожна річ.

РОЗГАДКИ

1) Сонячні годинники.

2) Треба написати крейдою на таблиці дванацять римськими цифрами себто так: XII. Потім поземою рисочкою переділили це число на половину, змазати губкою долішну половину, а остане VII (сім).

3) Тисячку можна написати самими девятками так: 999 9/9.

4) Ні один, бо по вистрілі решта воробців утікла.

5) Два батьки і два сини то були: дід, батько і внук.

6) Мусить мати імя, або назву.

ЯК МИ ЛЮДЯМ, ТАК ЛЮДИ НАМ

На грядочці на городі стрічає цибуля хмеля тай каже: "Дай Боже здоровля, хмелешалений"! Хміль, ображений таким поздоровленням, підняв голову вгору й відповідає: — "Бувай здорова, цибулисько-гірка!"

Як почула те цибуля, далі в плач! Біжить до сусіда-кропу, щоби пожалітися. А кріп їй каже: Колиб ти поздоровила його чемненько, тоді й він відповівби тобі гарненько.

Втерла цибуля свої сльози і коли знову зустріли хмеля, сказала: "Здоров був, хмеленьку-веселенький!" А хміль тільки всміхнувся й відповідає: "Витай, цибуленько-смачненька!"

ЗАГАДКА

Бачить — не бачить,
Чути — не чує,
Мовчки говорить
Дуже мудрує
Кривду соромить
Правди навчає,
Часом жартує,
Смішки справляє,
Люба розмова;
Дай, Боже, діти,
З нею до віку
Знаться, дружити.

РОЗГАДКА

Хтож то такая
В світі щаслива,
Мудра, правдива
І жартовлива?
Як не вгадати,
Стану в пригоді:
Річ коротенька —
Книжка тай годі.

Л. Глібів.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

На Біль Крижей Уживайте
УКРАЇНСЬКУ МАСТЬ — ЧУДО

Вилічує ріжні болі як: ревматизм, біль крижей, ломання костей, рук, ніг і інших частей тіла. За одним натертям біль уступає. Ціна $1.00 з пересилкою. Пишіть до —
THE T. EATON CO. LTD.
Winnipeg, Man.
або до
Dufferin Avenue Drug Store
239 Dufferin Ave.
Winnipeg, Man.